

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, DECEMBER – GRUODŽIO 11, 2014 • Vol. CV Nr. 146 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-10-14

Lietuvos parlamentarams – JAV politikų dėmesys

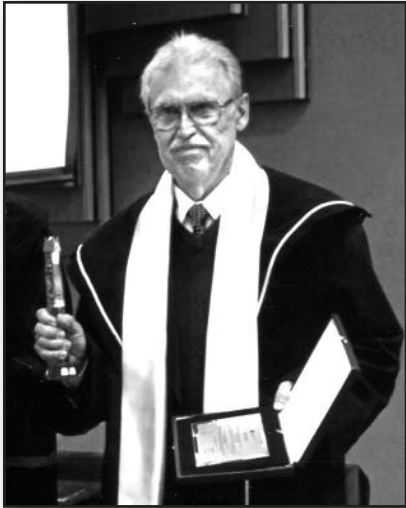
Pirmadienį, gruodžio 8 d. Washingtonė prasidėjo Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos – Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko profesoriaus Benedikto Juodkos, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko Artūro Paulausko, Seimo narių Audroniaus Ažubalio ir Emanuelio Zingerio – oficialus darbo vizitas.

Vizito pirmą dieną įvyko susitikimai su Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento Barack Obama vyriausioju patarėju užsienio politikos klausimais Charles Kupchan, Freedom House prezidentu ambasadoriumi Mark P. Lagon, German Marshall Fund prezidente Karen Donfried, International Republican Institute prezidentu ambasadoriumi Mark Green, Baltijos šalių interesus Jungtinėse Valstijose aktyviai ginančio The Joint Baltic American National Committee, o taip pat JAV ir Lietuvos Verslo Tarybos nariais ir vadovais.

– 5 psl. Lietuvos Seimo narių delegacija lankosi Washington, DC. Užsienio reikalų ministerijos nuotr.

ŠIAME NUMERYJE:

Pagerbtas dr. D. Tijunėlis
– 3 psl.

Ilgai laukta baletų premjera
– 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Žymaus istoriko paskaitoje apsilankė V. Adamkus

Vienas svarbiausių Lietuvos XX amžiaus istorijos tyrinėtojų laikomas Alfredas Erichas Sennas skaitė paskaitą Vytauto Didžiojo universitete. Pasiklausyti lietuvių-šveicarų kilmės JAV istoriko, profesoriaus A. E. Senno susirinko akademinės bendruomenės atstovai, gerbėjai ir bičiuliai. Tarp jų – kadenciją baigęs Prezidentas Valdas Adamkus.

Mokslininkas didžiąją gyvenimo dalį tyrinėjo Lietuvą, parašė apie ją daug mokslinių darbų, kurie buvo unikalūs, nes A. E. Sennas turėjo retą pranašumą Vakaruose – mokėjo lietuvių kalbą, todėl galėjo susipažinti su kitiems neprieinama medžiaga.

Istorikas daugiau nei dešimtmetį dirbo Vytauto Didžiojo universitete Kaune, skaitė paskaitas žurnalistikos ir istorijos studentams, kuriose rėmėsi gyvosios istorijos metodu. Šis metodas atsirado tyrinėjant mažai istoriniais dokumentais pagrįstus atvejus ir suvokus, kad geriausias būdas patikrinti šią informaciją yra paimiti interviu. Taip profesorius susipažino su įdomiais žmonėmis, žurnalistais, istorikais, politikais, kitomis istorinėmis asmenybėmis: rašytoju Vincu Mykoliaičiu-Putinu, kalbininku Antanu Saliu ir daugybe kitų.

„Šis metodas yra itin unikalus tuo, kad labai pravartus. Darant interviu, kurių mes neturime, pavyzdžiui, dokumentuotų šaltinių, ir

Prieš metus A. E. Sennas ir Prezidentas V. Adamkus susitiko istorinėje Prezidentūroje Kaune. istorineprezidentura.lt nuotr.

šiuo būdu mes galime sužinoti labai subtilius dalykus ir istorijos faktus”, – aiškino VDU viešųjų ryšių prorektorė Aukse Balčytienė.

A. E. Sennas yra autorius daugybės knygų ir mokslinių bei publicis-

tinių straipsnių, daugelis jų – apie Lietuvos istoriją. Jo darbas „Gorbačiovo nesėkmė Lietuvoje” buvo apdovanotas Amerikos Baltijos studijų asociacijos Isteigta Edgardo Andersono prezidentinė premija. LRT.it info

Ne viską sakyk, ką žinai, tačiau viską žinok, ką sakai – Claudius

Netekome žymaus lietuvio mokslininko

Dr. Arvydas Kliorė

1962 metais dr. Arvydas Kliorė persikėlė į Pasadenos miestą Kalifornijoje, kur pradėjo dirbti Kalifornijos technologijos instituto (California Institute of Technology) Reaktyvinių variklių laboratorijoje. Šioje laboratorijoje jis išdirbo visą savo gyvenimą. Laboratorija talkininkauja Amerikos aeronautikos ir erdvės agentūrai – NASA. Dr. Kliorės specialybė – planetų ir jų mėnulių atmosferų tyrimai. Dr. Kliorė ir jo vadovaujami mokslininkai nustatė svarbiausių planetų ir kai kurių jų palydovų (mėnulių) atmosferų struktūras. Dr. Kliorė dirbo radijo tyrimo komandų pagrindiniu tyrėju „Mariner“ ir „Pioneer“ kosminių erdvėlaivių skrydžių metu. Šie erdvėlaiviai sėkmingai atliko Marso, Veneros, Jupite-

rio mėnulio Io ir Saturno atmosferos tyrimus.

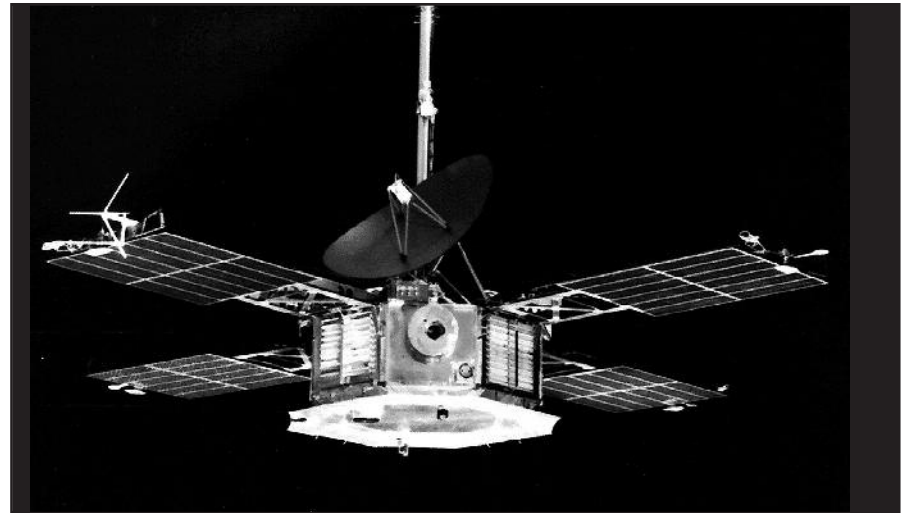
Paskutiniu metu dr. Arvydas Kliorė vadovavo erdvėlaivio „Cassini“ radijo tyrimo komandai. „Cassini“ erdvėlaivis žemę paliko 1997 metais ir po septynerių metų kelionės 2004 metų liepos 1 d. pasiekė Saturno planetą. Nuo tos dienos „Cassini“ erdvėlaivis skrieja orbita aplink Saturną ir studijuoja jo žiedus bei mėnulių. „Cassini“ programą numatyta užbaigti 2017 metais, kada erdvėlaivis nuo žiedų pakraščio ners į Saturno atmosferą. Tuo būdu tikimasi nustatyti Saturno gravitacinio lauko stiprumą. Deja, dr. Kliorei nebuvo lemta šios programos užbaigimo sulaukti.

Nukelta į 12 psl.

1935–2014

Gruodžio 7 d. Kalifornijoje mirė žymus lietuvis mokslininkas, radiotechnikos inžinierius, Kalifornijos technologijos instituto Reaktyvinių variklių laboratorijos (Jet Propulsion Laboratory) vyriausias mokslinis bendradarbis, pasaulinio garso kosminės erdvės tyrimų specialistas, dr. Arvydas Kliorė.

Arvydas Kliorė gimė Kaune 1935 metais. Lietuvos okupacijų metu jis gyveno su tėvais Kaune, vėliau Vilniuje. Kai Lietuvą rusai okupavo antrą kartą, Kliorių šeima pasitraukė į Vakarų. 1949 m. jie emigravo į Ameriką ir įsikūrė Čikagoje. Čia Arvydas Kliorė baigė vidurinį mokslą, o tada įstojo į Ilinojaus universitetą, kurį baigė elektros inžinerijos bakalauru 1956 metais. Dirbo inžinieriumi Armour Research Foundation bendrovėje ir toliau tęsė studijas. 1957 m. jis baigė Michigano universitetą magistro laipsniu, o 1962-aisiais įsigijo daktaro laipsnį Michigan State universitete.

„Mariner 5“

L. Linkevičius: pagarba žmogaus teisėms – neatsiejama Lietuvos užsienio politikos dalis

Lietuvos žmogaus teisių stebėjimo institutas „Žmogaus teisių šauklio“ apdovanojimą šiemet skyrė Lietuvos užsienio reikalų ministru Linui Linkevičiui. Apdovanojimas įteiktas gruodžio 10 d., pasauliui minint Tarptautinę žmogaus teisių dieną.

„Lietuvos aktyvus įsitraukimas į tarptautinių žmogaus teisių institucijų veiklą rodo, kad pagarbos žmogaus teisėms skatinimas yra neatsiejama Lietuvos užsienio politikos dalis“, – teigia ministras.

Per Lietuvos narystės Europos Sąjungoje dešimtmetį Lietuva savo veiksmais įrodė pasiryžimą kartu su visa ES propaguoti žmogaus teises ir demokratiją, kad Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje įtvirtinti principai virstų realybe.

Lietuvos diplomatai Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje ir kitose institucijose nuolat ragina veiksmingai įgyvendinti žmogaus teises ir laisves, stiprinti taiką, saugumą, demokratiją, užkirsti kelią agresijai. Šiandien ypač didelį susirūpinimą kelia nesiliaujantis smurtas ir paminamos žmogaus teisės Rytų Ukrainoje ir neteisėtai aneksuotame Kryme. Lietuva nuolat ragina solidariai veikti siekiant sustabdyti agresiją prieš Ukrainą ir taikiai išspręsti šią krizę.

Šiais metais Lietuvos įdirbis ir patirtis žmogaus teisių srityje įvertinti tarptau-

tinės bendruomenės. Pirmą kartą mūsų valstybės istorijoje net trys Lietuvoje žinomi savo srities ekspertai tapo JT žmogaus teisių sistemos dalimi. Prof. Jonas Ruškus išrinktas JT Neįgaliųjų teisių komiteto nariu, prof. Dainius Pūras paskirtas JT specialiuoju pranešėju sveikatos klausimais, prof. Dalia Leinartė toliau tęsė darbą JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komite. Taip pat žengtas reikšmingas žingsnis Lietuvos užsienio politikoje – priimtas sprendimas 2022–2024 m. siekti narystės pagrindinėje JT žmogaus teisių apsaugos institucijoje, Žmogaus teisių tarybo-

je.

Lietuva lieka ištikima prisiimtiems tarptautiniams įsipareigojimams skatinti žmogaus teisių apsaugą visame pasaulyje. Lietuva savo veiksmais tarptautinėje arenoje ir toliau sieks, kad būtų įtvirtinti žmogaus teisių visuotinio ir nedalomumo principai ir visokeriopai remis laisvės, demokratijos ir teisės viršenybės užtikrinimą.

Daugiau nei prieš pusę amžiaus, 1948 m. gruodžio 10 d., Jungtinės Tautos paskelbė Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, raginančią valstybes gerbti ir saugoti žmogaus teises, skleisti ir puoselėti demokratines vertybes.

URM info ir nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesijunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė
rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

Ne kartą įrodyta: lietuviai – geri studentai

LAIMA APANAČIENĖ

Dr. Donatas Tijūnėlis. Daugeliui, ypač gyvenančių Čikagos apylinkėse, ši pavardė yra gerai žinoma. Gimęs 1935 m. Kaune, Juozo Tijūnėlio ir Alicijos Gustaitytės-Tijūnėlienės šeimoje, kaip ir daugelis lietuvių 1944 metais kartu su tėvais pasitraukė iš Lietuvos. Nuo 1949 m. gyvena JAV.

Dr. D. Tijūnėlis chemijos inžinieriaus bakalauro laipsnį įsigijo Purdue, o magistro laipsnį – Northwestern universitetuose. Verslo administravimo daktarato laipsnį apsigynė Nova-Southeastern universitete. Jis – registruotas profesionalus inžinierius (Registered Professional Engineer). Pakviestas Ilinojaus gubernatoriaus Jim Edgar, dr. Tijūnėlis 12 metų dirbo Ilinojaus valstijos inžinierių taryboje (Professional Registration Board on the State Illinois). Daugelį metų buvo MTP Viskase Corporation viceprezidentas, Borg Warner Corporation mokslinių tyrimų direktorius. Jis vadovavo tyrėjų grupėms, sukūrusioms dalį technologijų, naudojamų Brazilijos, Meksikos įlankos ir Rusijos naftos platformose, yra 21 patento autorius.

Dr. Tijūnėlis jau daug metų dėsto JAV Ilinojaus technologijų institute (Illinois Institute of Technology), anksčiau dėstė Lake Forest Graduate School of Management, National Louis, De Paul ir Indiana universitetuose, yra ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto tarybos narys, taip pat Northwestern ir Northern Illinois universitetų tarybų narys, keletos vadovėlių autorius ir bendraautorius.

1962 m. vedė Indrę Paliokaitę su kuria užaugino 4 vaikus (Daina, Rasa, Aras, Nida) ir 11 anūkų, kurie visi kalba lietuviškai, yra aktyvūs ne tik amerikiečių, bet ir lietuvių visuomenėje, yra dažni svečiai Lietuvoje. Pats D. Tijūnėlis į Lietuvą pirmą kartą grįžo 1978 metais ir nuo tada kasmet bent kartą per metus joje apsilanko.

Apie jo meilę Lietuvai ir bendradarbiavimą su Lietuvos aukštosiomis mokyklomis ir sumaniau pakalbėti su gerbiamu profesoriumi, kai, „bevertydamas“ internetinius puslapius, sužinojau, kad dr. Donatui Tijūnėliui už jo nuopelnus inicijuojant ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto ir Čikagos Ilinojaus technologijų instituto (Illinois Institute of Technology Chicago, IIT) partnerystę bei universiteto žinomumo didinimą JAV suteiktas ISM Garbės daktaro vardas. Perskaičiusi šią naujieną paskambinau D. Tijūnėliui ir pasveikinau su garbingo vardo suteikimu. Tačiau apie net dviejose vietose – Vilniuje ir Kaune – rugsėjo 1 d. iškilmingo naujų mokslo metų atidarymo metu vykusį renginį ir apie tai, už kokius nuopelnus tas vardas jam suteiktas, kuklus profesorius nelabai buvo linkęs pasakoti. Vis tik išprašiau į svečius. Pokalbis pkrūpo apie dviejų šalių – JAV ir Lietuvos – universitetų bendradarbiavimo galimybes.

Kaip pats Tijūnėlis sako, jis nustebo, kai jam buvo pasakyta apie apdovanojimą. Su ISM jis dirba jau eilę metų, tačiau apie jokių apdovanojimų, sako, niekada net negalvojo. „Žinoma, man malonu, kad įvertino mano mažus darbus“, – kukliai sakė profesorius.

Pasmalsavau, kodėl šitiek darbų, pareigų bei užsiėmimų turinčiam žmogui rūpi Lietuva?

„Esu lietuvis. Tad būtų keista, jei Lietuva manęs nedomintų. Dar prieš nepriklausomybės atkūrimą visai bandžiau būti naudingas Lietuvai. Maždaug 1989 metais kartu su grupe mokslininkų ir verslininkų važiauvau į Lietuvą. Kelionę organizavo Donatas Šatas. Važiavome į tuometinį Kauno politechnikos institutą (dabartinis Kauno technologijos universitetas). Jau tos kelionės metu bandėme kalbėti su tuometiniu rektoriumi apie tai, kaip Amerikos laisva rinka ir Amerikos universitetai galėtų padėti Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams įsisavinti verslo vadybos pagrindus. Įdomu, kad tos kelionės metu net skaitėme paskaitas. Čia buvo pradžia. Tuo metu dėsciau Lake Forests Graduate School of Management, todėl, savaime suprantama, kad vis ieškodavau kelių, kaip užmegzti ryšius tarp Amerikos ir Lietuvos aukštųjų mokyklų“, – apie pirmąsias pa-

2014 m. rugsėjo 1 d. ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas (Vilniuje ir Kaune) dr. Donatui Tijūnėliui suteikė Garbės daktaro laipsnį. Iš k.: dr. Vilius Kontrimas, Indrė Tijūnėlienė ir dr. Donatas Tijūnėlis
ISM archyvo nuotr.

žintis su Lietuvos universitetais pasakoja Tijūnėlis.

Vėliau tų kelionių ir ryšių ieškojimas tęsėsi. Netrukus po pirmos kelionės į Lietuvą savo universiteto vadovybės Tijūnėlis buvo paprašytas palydėti jų mokyklos studentus į Varšuvą (Lenkija) ir Prahą (tuometinė Čekoslovakija). Jis pasakė, kad studentus lydės tik su sąlyga, jeigu juos bus galima nuvežti ir į Vilnių. Mokyklos administracija sutiko, ir 16 studentų iš Amerikos apsilankė Lietuvoje.

Tačiau tai nebuvo vien tik pažintinė kelionė. Prieš kelionę internetu buvo paruošta speciali programa „Harvard Business Case“ Vilniaus iniversiteto (VU) ir Lake Forest Graduate School of Management studentų komandoms. Kelionės metu visi kartu lankėsi ne tik universitetuose, bet ir gamyklose. Viešnagės pabaigoje Tijūnėlis suruošė atsiveikimo popietę programos dalyviams, kur lietuviai ir amerikiečiai studentai galėjo aptarti savo susirašinėjimą internetu, pasikalbėti tarpusavyje ir rasti atsakymus į savo klausimus. Tuometinis VU rektorius Rolandas Pavilionis universiteto salėje visiems įteikė specialius pažymėjimus.

„Po Vilniaus tą pačią grupę studentų nuvežiau į Varšuvą ir Prahą. Grįžę į JAV studentai turėjo parašyti savo kelionę. Šilčiausi išpūdžiai buvo iš Vilniaus“, – juokiasi Tijūnėlis.

2010 metais Tijūnėlis į bendradarbiavimą įtraukė dar vieną Lietuvos aukštąją mokyklą – Vilniaus Gedimino technikos universitetą (VGTU). D. Tijūnėlio ir dr. Keith McKee idėjos dėka Ilinojaus technologijų instituto (IIT) ir VGTU studentai pusmetį vykdė projektą, kurio tikslas – apskaičiuoti anglies dioksido kiekį, išskiriamą automobilio gyvavimo metu. Studentams buvo ruošiamos videokonferencijos, kurių metu jie diskutavo, nagrinėjo su tyrimu susijusią informaciją Europoje ir JAV. Projektas parodė, kad dvi skirtingų kultūrų studentų grupės gali sėkmingai bendradarbiauti vykdydamos bendrą tyrimą, siekdamas užsibrėžtų tikslų. To projekto tikslas buvo ne tik gauti technikinį rezultatą, bet ir išmokyti studentus dirbti kartu, grupėje, išmokyti išklausti, išgirsti vieni kitus. Grupėje dirbo ne tik būsimi inžinieriai chemikai, bet ir būsimi vadybininkai, politikos mokslų darbuotojai, žodžiu – visų sričių specialistai. Lietuvių grupei vadovavo VGTU dėstytoja dr. Edita Baltrėnaitė. Studentų paruoštas projektas buvo pateiktas konkursui. Jis Interprofessional Projects Program „IPRO Day 2010“ rėmuose „Subalansuotos plėtros“ kategorijoje buvo įvertintas pirmąja vieta.

„Taip, mūsų projektas tapo konkurso laimėtoju. Galiu drąsiai pasakyti, kad šiame projekte didesnis nuopelnas buvo lietuvių studentų. Jie labai gražiai dirbo. Tada paprašiau, kad lietuviams studentams ne tik duotų laimėtojų pažymėjimus, bet ir išmokėtų nedideles pinigines premijas“, – apie šį įvykį pasakoja Tijūnėlis.

Pažinčių ratas ir ryšiai plėtėsi, užsimegzdavo vis

nauji ryšiai tarp Lietuvos ir JAV aukštųjų mokyklų. Tiesa, gal jie ne visada tokie ženklūs, kaip norėtūsi, tačiau dr. Tijūnėlis mano, kad tam yra ir objektyvių priežasčių. Ne paslaptis, kad visame pasaulyje yra daug norinčių bendradarbiauti su Amerikos universitetais, tad, noris rasti sąlyčio taškus, reikia ir patiems truputį pasistengti. Neužtenka tik mums, čia gyvenantiems, suorganizuoti susitikimus su įvairių universitetų vadovybe. Reikia ir patiems lietuviams, užmezgus pažintį, būti aktyviems, nuolat priminti apie save, bendrauti, stengtis, kad tave pakviestų. „Man ne kartą yra tekę prisidėti organizuojant įvairius susitikimus. Deja, ne visi atvažiuoja iš Lietuvos buvo vienodai aktyvūs. Vieni grįžo į Lietuvą ir užmiršo apie susitikimus, o kiti ir toliau bendravo. Kartais Lietuvoje nesupranta, kad gavai kontaktą ir griebk greičiau, nes kitas pagriebs. Man asmeniškai gaila, kad Kauno technikos universitetas, kuris tikrai galėtų bendradarbiauti su IIT, nededa tam pastangų, – apgailėstavo D. Tijūnėlis. – Iš kitos pusės, gal ta Amerika ir per toli? Gal geriau ir naudingiau užmegzti ryšius su Vokietijos, Prancūzijos universitetais?“

Tačiau turima ir kitokių pavyzdžių. 2013 m. spalio 1 d. Čikagoje buvo pasirašyta IIT ir ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto bendradarbiavimo sutartis. Sutartį dėl bendrų studijų programų vykdymo pasirašė ISM universiteto rektorius dr. Nerijus Pačėsa ir IIT prezidentas John L. Anderson. Šiuo susitarimu ISM universitete bus pradėtos vykdyti dvi Lietuvai unikalios studijų programos – Industriinių technologijų vadyba (bakalauro) ir Informacijos technologijos vadyba (magistrantūra). Studijos vyks Lietuvoje ir JAV bei suteiks galimybę jų absolventams gauti abiejų universitetų – ISM ir IIT – diplomus. Gavę IIT bakalaurą, studentai grįš į Lietuvą dirbti besikuriančiose naujose pramonės šakose. ISM Vadybos ir ekonomikos universitetas Kaune buvo įkurtas 1999 metais kaip pirmoji privati valdomo mokslo įstaiga Lietuvoje. Reikia pabrėžti, kad ISM gali studijuoti ir JAV gyvenantys lietuviai. Norintys gauti daugiau informacijos gali susisiekti su prof. Vida Škudienė el. paštu: vida.skudiene@ism.lt

„Ryšį su dabartiniu naujuoju rektoriumi dr. Alfredu Chmieliausku užmezgiau dar 2003 metais. Jis kviesdavo mane skaityti paskaitų. Su juo ir autorių kolektyvu išleidom „Verslo žinias. Konsultacijos vadovui“. Mačiau, kad universitete dirba gabūs, atsidadę darbui žmonės. Privatumas manęs nebaugino, nes ir JAV dirbau su privačiais projektais“, – atsakė profesorius į mano klausimą, ar nebuvo baisu bendradarbiauti su naujai įsikūrusiu nevalstybiniu universitetu?

„2013 m. pasirašytoje sutartyje buvo numatyta, kad jau nuo 2014 m. studentai galės mokyti. Ar projektas pradėtas vykdyti?“ – klausiu profesorių.

Nukelta į 15 psl.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Glinskio teatro aktoriai bendravo su gausiai susirinkusiais Bostono lituanistinės mokyklos mokiniais, tėveliais, mokytojais ir lietuvių bendruomenės atstovais.

Dalios Shilas nuotraukos

Glinskio teatras svečiavosi Bostono lituanistinėje mokykloje

DALIA SHILAS

Paskutinį spalio šeštadienį Bostono lituanistinėje mokykloje (BLM) buvo šurmuly. Į mokyklą atvažiavo teatras. Iš Lietuvos!

Jurbarko Konstantino Glinskio teatras su spektakliu „Rimas pas Kęstutį“ (pagal JAV rašytojos Birutės Pūkelevičiūtės eiliuotą pasaką) dalyvavo XIII JAV ir Kanados teatro festivalyje Čikagoje. Po viešnagės, kurią suplanavo JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė, festivalio organizatorė, Rūta Pakštaitė-Cole, teatras toliau tęsė savo pasirodymus Detroite, Clevelende, Bostone ir New Jersey (Elizabeth parapijos salėje).

Vaikai atidžiai žiūrėjo spektaklį

„Dėl avialinijų svorio limito į festivalio kelionę negalėjome pasiimti tinkamų dekoracijų, o ir kostiumai nėra lengvi, taigi aktorių vaidyba turėjo būti nepriekaištinga, – sakė režisierė ir Barzduko vaidmens atlikėja Danutė Samienė. – Tačiau visur vaikų dėmesys buvo labai sutelktas. Daug kur tėveliai stebėjosi, kad vaikai nebėgiojo, o susidomėję ramiai žiūrėjo visą spektaklį. Aš pati mačiau vaikų akis, kai kurie labai gyvai bendravo su mano personažu – Barzduku.“

Improvizuodama, aš kai ko paklausdavau žiūrovų – vaikų. Jie drąsiai atsakydavo. Tai man leido suprasti, kad jiems įdomu. Mums buvo pasakyta, kad kai kurie vaikai sunkiai kalba ir supranta lietuviškai, todėl stengėmės kalbėti aiškiai ir šiek tiek lėčiau. Bent jau aš. Manau, kad išpūdį darė ir kunigaikščio Kęstučio bei kunigaikštienės Birutės drabužiai.“

„Vaidinti Bostono lituanistinėje mokykloje mums labai patiko. Smagu, kad vaikai įdėmiai žiūrėjo visą spek-

taklį, jiems nepabodo, – tęsė režisierė. – Aš mačiau jų akis, kaip jie sekė kiekvieną žodį, kaip reagavo į tam tikrą tekstą ir bendravo. Tai buvo nuostabu.“

Sužinojome, kad jūsų mokyklos išdininko Tado Petronio mama Aušrelė Giedraitytė Petronienė yra mūsų kraštiečio rašytojo Antano Giedraičio – Giedriaus sesuo. Tai mums buvo labai įdomu, nes teatro repertuare turime ir inscenizaciją pagal A. Giedraičio apsakymą „Ignacas Globys“.

„Mano antrokiui sūnui labai patiko šis pasirodymas, – po spektaklio sakė Tadas Petronis, – ypač ta scena,

kai jie skrido dangumi ‘back in time’ (laiką atsukę atgal – angl.). Visus labai prajuokino personažo Rimo keista apranga.“

BLM lopšelio klasės mokytoja Natalija Tribulauskienė džiaugėsi, kad spektaklis patiko ir lopšelinukams, ir ketvirtokai dukrai, ir jos pakviestai kaimynei. „Man irgi buvo įdomu – aktoriai gražiai pasakojo apie Lietuvą, tik vaikams norėjosi daugiau juokingų scenų, nes jie nelabai gerai supranta dialogus.“

Vaikai, būrys mokytojų, tėvų ir atvykusių svečių linksmi nusiteikę ste-

bėjo valandą trukusį spektaklį. Mano pačios trečiokas sūnus prajuokino ne tik mane: „Aš beveik nieko nesupratau, ką jie sakė, bet man labai patiko.“ Tai patvirtina, kad teatras – ne tik kalba, bet ir dar vienas kelias padėti mūsų atžaloms pamilti Lietuvą, mokytiis protėvių kalbos ir pažinti kultūrą.

Bostoną pamatė fragmentiškai

„Gaila, kad patį Bostoną pamatėme tik fragmentiškai, nes tam nebuvo laiko, – sakė režisierė. – Į Bostoną atvažiavome vėlai vakare, o po spektaklio

Su Glinskio teatro aktoriais (iš kairės): viešnia iš Lietuvos – Rita Mikeliūnaitė, Vilniaus tarptautinės mokyklos pedagogė, LKLI doktorantė, viena iš vadovėlių „Kalba mane augina“ bendraautorė; Rima Girniūvėnė – Bostono LB pirmininkė; Juozas Kazlauskas – JAV LB KV išdininkas; Sigita Šimkuvienė – JAV LB KV pirmininkė; Šv. Petro parapijos klebonas Steponas Žukas; Daiva Navickienė – JAV LB Švietimo Tarybos pirmininkė; Dalia Shilas – BLM mokytoja; Gaila Narkevičienė – BLM direktorė; Eglė Šležas – BLM direktorės pavaduotoja.

greitai išvykome. Bostoniečiai tikrai labai nuoširdūs. Mumis rūpinosi Bostono Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rima Girniuvienė su vyru. Likome sužavėti kunigo Stepono Žuko ir kitų lietuvių nuoširdumu. Esame labai dėkingi jiems ir mokyklos administracijai už priėmimą.”

„Man labai smagu, kad mokyklas aplanko tokie šaunūs kolektyvai, kaip Glinskio teatras, – džiaugėsi mokyklos direktorė Gaila Narkevičienė. – Kaip susikaupę vaikai stebėjo vaidinimą, kaip akylai jie sekė Rimą ir Barzduką debesėlyje! Ir, atrodo, viską suprato! Esu tikra, kad šį kartą vaidinimas įvyko pačioje geriausioje vietoje – liuanistinėje mokykloje, bendruomenėje, kuri pritraukia lietuvių ateities kartas. Labai džiugu, kad mus savo dalyvavimu pagerbė JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Krašto valdybos (KV) pirmininkė Sigita Šimkuvienė ir Švietimo tarybos pirmininkė Daiva Navickienė.”

Skatina jaunosios išėvijios kartos ryšį su Lietuva

JAV LB KV pirmininkė Sigita Šimkuvienė su dideliu entuziazmu stebėjo ne tik spektaklį, bet ir mažuosius žiūrovus. Prieš ir po pasirodymo su mokytojais kalbėjusi S. Šimkuvienė sakė, kad „mano, kaip LB KV pirmininkės, šių metų misija – įtraukti kuo daugiau naujų narių į Lietuvių Bendruomenę. Tą jau darau visą savo veiklos Krašto valdyboje dešimtmetį. Bet pastebėjau, kad lietuviškose mokyklose, kur yra ugdoma mūsų ateitis, dar nėra pakankamai įvertinta, koks stiprus yra ryšys, siejantis Lietuvių Bendruomenę ir jaunosios kartos švietimą. Reikėtų geriau supažindinti mokytojus ir tėvus su LB struktūra ir veikla. Visi turime galvoti, kas ateis 'po manęs', kas toliau? Turi būti tęstinumas! Pati neblogai pažįstu daugelį bendruomenės narių ir tikiu, kad reikia paraginti jau dirbančius asmenis, taip pat pastebėti ir įtraukti naujus žmones į Lietuvių Bendruomenės veiklą.”

Dalia Shilas – Bostono liuanistinės mokyklos mokytoja, JAV LB Švietimo Tarybos Bostono skyriaus narė, žurnalistė ir fotografė

Apie Glinskio teatrą

BLM išdininkas Tadas Petronis su sūnumi džiaugėsi pažintimi su Glinskio teatro aktorais.

Pirmasis lietuviškas spektaklis Jurbarko suvaidintas 1905 m. Jį organizavo vargonininkas Jonas Pocius. Vėliau dramos mėgėjus pastatymams surinkdavo vasaromis iš Peterburgo grįždavęs kraštiečių Konstantinas Glinskis. Po jo teatro vairą perėmė O. Lukoševičiūtė.

1954 m. dramos būrelį subūrė Algirdas Pauliukaitis, ir šis pamažu tapo nuolatinio teatro kolektyvu, kuriam 1959 m. buvo suteiktas Liaudies teatro vardas.

1995 m., minint režisieriaus K. Glinskio 110-ąsias metines, Jurbarko liaudies teatrui buvo suteiktas K. Glinskio teatro vardas.

Teatras statė lietuvių, rusų ir užsienio dramaturgų veikalus. Vėliau didesnę dėmesį ėmė skirti regioninę kultūrą atspindinčiam dramaturgijai, repertuarą paįvairindamas senosiomis komedijomis ir užsienio dramaturgų kūriniais.

Teatras yra pelnęs Lietuvos Respublikos Seimo, Žemės ūkio ministerijos, Klaipėdos universiteto, teatrologo V. Maknio, Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio, Laukuvos seniūnijos ir kitas premijas.

Teatras įvairius apdovanojimus skina jau nuo 1997 metų. 2011 m. teatras buvo apdovanotas „Aukso paukštė“ (nominacija „Geriausias suaugusių mėgėjų teatras ir vadovas“).

2013 m. XXV klotimo teatrų krivulėje K. Glinskio teatras pelnė pagrindinį šventės apdovanojimą ir premiją kt. apdovanojimus.

Spektaklis „Rimas pas Kęstutį“, buvo pirma pažintis su Amerikos lietuvių rašytoja B. Pūkelevičiūte. Jurbarko Konstantino Glinskio teatre jis pastatytas 2003 m. Vaikiškus vaidmenis tada atliko vaikai. Dabar spektaklio artistai jau užaugo, šiame pastatyme vaidina suaugę aktoriai, tačiau spektaklio muzika ir kostiumai išliko tie patys. Spektaklio muzikos kūrėja Rūta Šličkutė.

Kolektyvas dalyvavo festivaliuose ir šventėse: Olštyne, Mrongowo, Krutyn, Punske (Lenkija), Travemiundeje, Liubeke, Karlsheime (Vokietija), Herninge (Danija), Orange, Pamiers (Prancūzija), Niemane (Rusija), Jūrmaloje (Latvija). Teatras yra nuolatinis miesto švenčių ir įvairių renginių dalyvis.

Teatras rengia tarptautinį mėgėjų teatrų festivalį – seminarą: „Senjorai ir jaunystė“, teatro projektą „Istorija ir teatras“, skirtą Lietuvos rezistencijos kovoms atminti, projektą „K. Glinskio teatro vasara“.

Teatro kolektyvas ir vadovai didelį dėmesį skiria profesionalaus meno populiarinimui rajone. Jų iniciatyva rengiamas renginių ciklas „Susitikimai“, jo metu vyksta daug kūrybinių vakarų, susitikimų, koncertų, spektaklių su profesionaliais menininkais.

Teatro aktoriai dalyvavo Lietuvos kino studijų meniniuose filmuose „Neatmenu tavo veido“ (rež. D. Banionis, LKS) ir „Vieni vieni“ (rež. J. Vaitkus, Daumanto KS).

Parengta pagal <http://teatrofestivalis.wix.com>

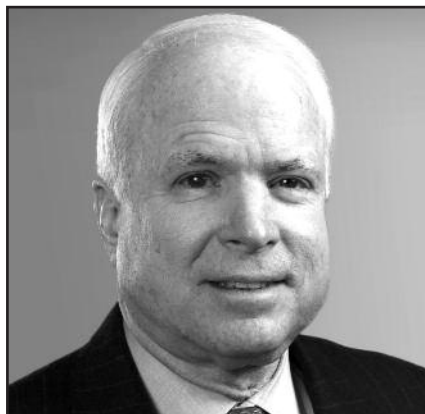
Lietuvos parlamentarams – JAV politikų dėmesys

Atkelta iš 1 psl.

Visų susitikimų metu pabrėžta Jungtinių Amerikos Valstijų ir Lietuvos bendradarbiavimo svarba, išreikštas bendras visų susirūpinimas Rusijos vykdoma agresija prieš Ukrainą bei sutarta ieškoti visų įmanomų būdų bendradarbiavimui tarp dviejų šalių saugumo, gynybos, ekonominių ryšių, energetikos ir kitose srityse plėtoti. JAV pusė užtikrino Lietuvos pusę, kad JAV laikosi visų Lietuvos saugumui ir gynybai nuo bet kokios agresijos užtikrinti skirtų įsipareigojimų.

Susitikimuose itin palankiai įvertinti Lietuvos veiksmai kryptingai ir nuosekliai įgyvendinant šių metų pirmoje pusėje duotus pažadus didinti gynybos finansavimą ir aiškiai tai įvardinta sektinu pavyzdžiu kitoms NATO šalims. Jau šiame papildinusi šalies gynybos finansavimą 15 procentų, kitąmet jį Lietuva padidins dar 37 procentais iki 1.5 mlrd. Litų.

JAV senatoriai taip pat ragino neabejoti, kad Valstijos prisidės prie Lie-

Sen. John McCain

tuvos saugumo stiprinimo bei tikino, jog Lietuvos jau priimtus sprendimus teikti karinę paramą Ukrainai turėtų priimti ir JAV.

Šią poziciją Seimo Užsienio reikalų ir Nacionalinio saugumo delegacijai bei ambasadoriui Žygimantui Pavilioniui išsakė abiejų politinių jėgų atstovai JAV Senate ir Atstovų rūmuose.

Būsimasis Senato Gynybos komiteto pirmininkas respublikonas John

McCain pokalbyje su Lietuvos politikais įvardijo Lietuvą kaip vieną patikimiausių JAV partnerių Europoje. Jis pasveikino Lietuvos prezidentės išsakytą pasiryžimą teikti karinę paramą Ukrainai ir išreiškė įsitikinimą, kad atitinkamus sprendimus turėtų greitai priimti ir JAV Kongresas.

Senato daugumos vadovo pavaduotojas demokratas Dick Durbin informavo Lietuvos atstovus, jog jo vadovaujamas Senato Biudžeto komitetas pritarė vadinamajai Europos patikinimo iniciatyvai, numatančiai papildomą 1 mlrd. JAV dolerių apimties asignavimų skyrimą NATO sąjungininkų Europoje saugumui užtikrinti. Jis taip pat sveikino Lietuvos pastangas prisidėti prie regiono saugumo stiprinimo. Per susitikimą D. Durbin pasakė, jog reaguodami į Rusijos agresiją Ukrainoje, Lietuvos atstovai, „kalbant bokso kategorijomis yra kovotojai, kurie gerokai pranoksta savo svorio kategorijos ribas.”

URM info

„Draugo“
prenumeratoriai gali skaityti
„DRAUGĄ“
internete be jokio
papildomo mokesčio.
Pageidaujantys turėtų
parašyti apie tai
administracijai:
administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.
Skaitykite
„Draugą“ greičiau!

Atitaisymas

Redakcija atitaiso ir atsiprašo dėl supainiotų nuotraukų autorių pavardžių praeitame „Ryčio“ puslapyje (gruodžio 4 d.). „Malūno“ nuotraukų autoriai yra Rytis Grybauskas ir Audrys Mališkauskas, o „Banginuko“ mokyklės atidarymą fotografavo L. Palaimaitė, M. Janka ir I. Puodžiukynienė.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Akademinio skautų sąjūdžio 90 metų sukaktuvinė šventė, Pasadena, CA, 2014 m.

Inos Petokienės nuotr.

Los Angeles akademikai skautai paminėjo 90-tą sąjūdžio jubiliejų

REGINA GASPARONIENĖ

Skautų jubiliejinė šventė prasidėjo gražiomis pamaldomis Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje, kur išsirikiavę uniformuoti skautai akademikai įnešė savo vėliavas. Meldėmės už pasiaukojusius emigrantus skautus, jau iškeliavusius ir gyvus, kurie per visus devyniasdešimt metų stropiai dirbo lietuvių labui. Po pamaldų truputį toliau nuo parapijos, ramiajame Pasadenos miestelyje įvyko akademikų skautų sueiga.

Į pokylio salę įnešus vėliavas, į susirinkusius skautus ir svečius trumpa sveikinimo kalba kreipėsi Los Angeles filisterių pirmininkas Vytenis Vilkas. Skautus taip pat sveikino Lietuvos Respublikos garbės konsulė Los Angeles Daiva Čekanauskaitė-Navarrette, Šv. Kazimiero parapijos klebonas Tomas Karanauskas, PLB pirmininkė Marija Danguolė Navickienė ir LSS Ramiojo Vandenyno rajono vadovas fil. Auris Jarašūnas. Taip pat sveikino naujai išrinkta ASD garbės narė fil. Zita Rahbar, kuri trumpai apibūdino Orlando mieste, Floridoje, įvykusį akademikų skautų suvažiavimą. Po skanių pietų apie Los Angeles akademikų skautų nuveiktus darbus kalbėjo fil. Ina Petokienė, kartu rodydama „Powerpoint“ filmus, kurių kadruose įamžinti žymūs žmonės: nusipelnęs stovyklų statytojas inžinierius v.s. Rimtautas Dabšys; buvusių švenčių prelegentai, tokie kaip tuometinis LR kariuomenės vadas gen. mjr. fil. J. Kronkaitis; filmo „Kitos svajonės komanda“ režisierius Marius Markevičius ir kt. Taip pat parodyta mokslų dr. fil. Arvydo Klierės pagerbimas už pasiekimus aukščiausio lygio kosminėje technikoje, Dariaus ir Girėno Lietuvos pašto ženklų autoriaus v.s. Arūno Banionio apdo-

vanojimas. Tai Los Angeles lietuvių akademikų skautų žymiausi vardai, dideli autoritetai jauniems ir mažiems skautams.

Šventės prelegentą Korp!Vytiš, ASD garbės narį fil. prof. Algirdą Avizienį pristatė fil. Kęstutis Mikėnas. UCLA (University of California, Los Angeles) prof. fil. A. Avizienis gimė 1930 m. Anykščiuose, čia gimnazijoje pradėjo mokslus, kuriuos baigė Vokietijoje. Vėliau studijavo technikos mokslus Čikagoje ir University of Illinois in Urbana baigė elektros inžineriją su pagyrimu. Dirbo „Bell Co.“ laboratorijoje, grįžo į universitetą, kur apsigynė doktoratą, dirbdamas su pirmuoju Amerikoje sukonstruotu kompiuteriu. Dirbdamas ir kartu dėstydamas UCLA sukūrė save taisyti kompiuterio modelį. Šį išradimą aprašė žymiausias Amerikos žurnalas „Time“. Jaunas profesorius dalyvavo įvairiuose pasaulio seminaruose ir konferencijose, sulaukdamas didelių mokslo žinovų įvertinimų ir apdovanojimų. Fil. prof. A. Avizienis buvo vienas pirmų Kauno VDU atstatymo entuziastų ir pirmas tame universitete išėivijos rektorius. Kadangi skautavime jis nuo jaunų dienų perėjo visas skautų pakopas, dirbdamas Kauno VDU rektoriumi padėjo atkurti skautiją Lietuvoje, o akademikų skautų draugiją VDU.

Fil. prof. Algirdas Avizienis savo kalboje pabrėžė, kad sovietijos subyrėjimas sudarė galimybę atstatyti VDU. Jis su džiaugsmu priėmė pareigas būti pirmuoju rektoriumi tuo metu, kai trūko jaunų mokslo žmonių. Visi iš pasaulio suvažiavę lietuviai, mokslo vardus turintys specialistai jau buvo garbaus amžiaus. Labai trūko materialinių išteklių. Jis ėmėsi atstatyti ir Lietuvos skautiją. Kreipimasis paramos į Pasaulinę skautų federaciją liko be atsako. Tuo metu Lietuvoje susikūrė keletas skautų srovių. Bet kai į jubilieji-

nę šventę Telšiuose prie Masčio ežero susirinko keturi tūkstančiai lietuviško jaunimo, net ir jam per skruostus nusirito džiaugsmo ašaros. Prelegentas sakė, kad kitais metais bus išleista knyga, bus organizuojamos stovyklos, pasidžiaugė, kad reguliariai išeina Lietuvos skautų metinis leidinys „Mūsų Vytis“. Ką tik iš Lietuvos grįžęs fil. A. Avizienis pasakė, kad VDU akademikai skautai irgi atžymėjo 90-tą skautų jubiliejų, ir jų dvasinis vadovas šventėje buvo tėvas Antanas Saulaitis. Džiugu, kad iš ES gauta nemaža parama skautų veiklai plėsti. Baigdamas jis pakvietė visus skautus vykti į Lietuvą, kur vyks 2015 metų šventinė sueiga.

Atsakydamas į dalyvių klausimus prelegentas pabrėžė, kad Lietuvoje labai trūksta vadovų, mažesnės grupės įsikuria ir užsidaro, ypač mažesniuose miesteliuose. Reaguodamas į tai fil. Gintaras Vitkus pastebėjo, kad skautai Lietuvoje neturi lėšų ir inventoriaus, mokyklos labai tuštėja, atleidžiami mokytojai. Todėl tokių grupių, kaip skautai ar ateitininkai veikla yra minimali. Dabar Lietuvoje daug mokslą baigusiu žmonių, mokyklos yra atviros, užsiėmimų atsiras. Į klausimą, ar Lietuvos valdžia negali padėti jaunimo veiklai pre-

legentas atsakė, kad politinėms partijoms pasikeitus, valdžioje susikuria kitokios jaunimo organizacijos. Iš ES gautų lėšų skirtas vienas milijonas litų jaunimo reikalams leido surengti vadovų kursus – gal tai kiek padės, nors skautai veikia nedaugelio žmonių entuziastišku darbu. Fil. Milda Mikėnienė pasiūlė surinkti lėšų porai stipendijų mažų miestelių skautams vykti į seminarus.

Iškili skautų jubiliejinė šventė baigėsi rateliu ir dainomis, kai Korp! Vytiš pirmininkas Aleksas Vilkas ir ASD pirmininkė Diana Viskantaitė bei visi jaunesni ir akademikai skautai susikabinę rankomis traukė stovyklines dainas – tarsi prie skautiško laužo. Linkėjime Lietuvos šviesuoliams kaip galima labiau remti skautybės veiklą, kuri stiprina žmonių draugystę, tobulina asmenybę, skatina dirbti žmonių ir tautos tikslams. Tokie yra Los Angeles lietuviai akademikai skautai.

Atitaisymas

Gruodžio 4 d. išspausdintame v.s. A. Namikienės str. „Zengia skautišku keliu...“ nutrupėjo paskutinė eilutė. Turėjo būti: *Šiandienos šventėje žygiuoja, dainuoja jau ketvirtos kartos skautiškoji atžala išėivijoje. Valio „Aušros vartų-Kernavės“ tuntui! Atsiprašome autorės.*

LSS VADOVYBĖS RINKIMAI

Pranešimas apie balsavimą

LSS vadovybės rinkimų prezidiumas suvedė kandidatų/čių duomenis balsavimui.

Netrukus tikimės turėti visų kandidatų sąrašus.

Rinkimai vyks elektroniniu būdu (**tinklalapyje: VotingPlace.net**)

Neturintiems kompiuterio balsavimo anketos bus išsiųstos paštu.

Prezidiumas visiems praneš balsavimo datas.

Papildytus Bendrijos ir šakų kandidatų sąrašus bei jų biografijas galėsite rasti LSS tinklalapyje: skautai.net.

Jei turėtumėte klausimų ar komentarų, prašome kreiptis:

Issrinkimai2014@skautai.net

s. fil. Gintaras Aukštuolis
LSS rinkimų prezidiumo pirmininkas

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Lietuvos Vyčių centro valdybos suvažiavimas

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Lietuvos Vyčių centro valdybos posėdis vyko š. m. gruodžio 6 d. Hilton Orlando Lake Buena Vista viešbutyje, Lake Buena Vista, Florida. Dalyvavo 16 centro valdybos narių iš Ilinojaus, Indianos, Massachusettso, Michigano, Pensilvanijos, New Jersey, New Yorko ir Ohio valstijų. Suvažiavimą globojo Čikagos Vyčių 16-oji kuopa, kuriai pirmininkauja Peter Paul Zansitas.

Susirinkimą malda ir sėkmingo darbo linkėjimais pradėjo garbės narys, „Vyties“ žurnalo redaktorius bei Vyčių 16-osios kuopos narys Robert A. Martin, Jr. Posėdžiui vadovavo pirmininkė garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė. Šiek tiek laiko buvo skirta padiskutuoti apie praėjusį – 101-ąjį metinį Vyčių suvažiavimą ir įvertinti pasiekimus. Atrodė, kad dalyviai ir svečiai buvo patenkinti nutarimais, savaitgalio programa, posėdžiais ir suvažiavimo globėjų – Vyčių 133-osios kuopos – nuoširdumu (suvažiavimas vyko Glendale, California).

Finansų sekretorė June Grenier pranešė, kad šiuo metu Vyčių organizacijoje – penkiose apygardose, kuriose veikia 44 kuopos, yra 1400 narių. Turime 24 garbės narius ir 50 religiniam gyvenimui pasišventusių kunigų, vienuolių ir vyskupų.

2013 m. vasarą Lietuvos Vyčių suvažiavimo dalyviai lankėsi R. Reagan prezidentinėje bibliotekoje Simi Valley, CA.

apie išleistą knygutę ir DVD „Lest We Forget – Memory of Totalitarianism in Europe“. Ši knyga ir DVD yra skirta jaunimui. Numatyta užsakyti tam tikrą skaičių knygų, kad su ja galėtų susipažinti jaunųjų Vyčių kuopos. Šis projektas bus reklamuojamas Lietuvos Vyčių tinklalapyje, „Facebook“ ir „Vyties“ žurnale. Knygą galima bus įsigyti nemokamai.

„Vyties“ žurnalo redaktorius, garbės narys Robert A. Martin, Jr. pranešė, kad nuo praėjusio Vyčių metinio suvažiavimo buvo išleisti trys žurnalo numeriai. „Vytis“ taip pat siunčiamas elektroniniu būdu. Redaktorius ragino visus narius užsakyti „Vyties“ žurnalą elektroniniu būdu, taip sutaupant organizacijos pinigų. „Vyties“ žurnalo redakcija buvo perkelta iš Seselių kazimieriečių motiniškų namų į Šv. Pijaus X parapijos patalpas, Stickney, IL, kur klebonauja šios organizacijos Šiluvos Švč. Mergelės fondo pirmininkas kun. An-

tanus Markus. Garbės narys Robert A. Martin, Jr. papasakojo apie rengiamo 102-ojo metinio suvažiavimo planus. Suvažiavimas vyks 2015 m. rugpjūčio mėn. 7–9 d. Hilton at Lake Buena Vista viešbutyje, Walt Disney World Village, Lake Buena Vista, Florida. Suvažiavimo ruošą vykstanti sėkmingai.

Taip pat buvo gauta gera žinia apie buvusios 133 kuopos narės Los Angeles, California, Adelina Butkus palikimą (kol kas nežinoma suma), kuris bus skirtas Vilniaus seminarijai ir Lietuvos Vyčių padaliniiui „Pagalba Lietuvai“ (Aid to Lithuania, Inc.) labdaros darbams paremti.

Apie Lietuvos Vyčių archyvą papasakojo Michael Petkus. Jis pranešė, kad jo žmona Norma Petkus vis dar kruopščiai tvarko ir rūšiuoja dokumentus, nuotraukas, laiškus, žurnalus ir t. t. Jai padeda studentė iš Wright State universiteto. Kai viskas bus sutvarkyta, archyvinė medžiaga bus persiūsta į nuolatinę vietą – archyvą Čikagoje ar Stickney, IL.

Apygardos pirmininkai ir pirmininkės papasakojo apie pastarųjų trijų mėnesių veiklą kuopose. Tinklalapio administratorius Alex Fletcher internete paskelbia „Vyties“ žurnalus, naujus nario mokesčio įkainius, pateikia naujos centro valdybos vardus ir susiėkimo būdus, artėjančius įvykius ir

šventes, nuotraukas, centro valdybos antrajai vicepirmininkei (atsakingai už naujų narių priėmimą) praneša apie tuos asmenis, kurie nori priklausyti Lietuvos Vyčių organizacijai.

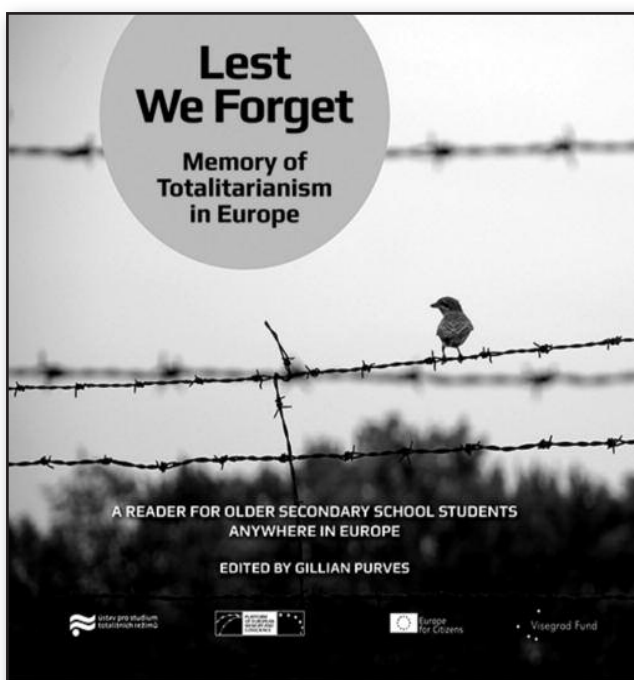
Po to buvo aptarti einamieji reikalai, vyko diskusijos, svarstymai, priimti nutarimai. Posėdis baigtas Lietuvos Vyčių organizacijos fondo pirmininkės Irene Ožalis malda.

Dalyvavome šv. Mišiose „Basilica of the National Shrine of Mary, Queen of the Universe“, Orlando, FL, kartu su kitais daugiau kaip 750 maldininkų. Mišias aukojo rektorius kun. Paul J. Henry. Ši šventovė buvo pastatyta 1993 m. keliautojų lėšomis.

Po Mišių Lietuvos Vyčių centro valdyba vakarieniavo ir maloniai bendravo žinomame italų „Portabello“ restorane.

Kitas centro valdybos posėdis numatytas surengti 2015 m. balandžio mėn. 25 d., Dayton, OH. Posėdį globo Lietuvos Vyčių Vidurio Centro apygarda, kuriai pirmininkauja Michael Petkus, ir Dayton 96-oji kuopa, kuriai pirmininkauja Andrew Berczelly.

Regina Juškaitė-Švobienė – garbės narė, Centro valdybos pirmininkė ir ryšių su visuomene komiteto pirmininkė

Švč. Šiluvos Mergelės fondo pirmininko garbės nario kun. Antano Markaus pranešimą perskaitė šio padalinio išdininkė Mary Beth Slakis. Buvo pranešta, kad žiniai apie Švč. Mergelę Mariją platinti skirtas tinklalapis jau išverstas į ispanų ir lenkų kalbas. Taip pat pranešta, kad specialios maldos ir šv. Mišios buvo aukojamos už buvusį Vidurio Amerikos apygardos dvasios vadą a. a. Augustiną Kulbį. Šis padalinys taip pat pareiškė gilią užuojautą netekus vicepirmininkės garbės narės Elinor Šluzas, kuri apėjo šį pasaulį prieš kelis mėnesius.

Trečioji vicepirmininkė, dirbanti su jaunaisiais Vyčiais, Aleksandra Rudmin pranešė, kad neseniai gavo žinią iš ALT'o atstovės Mildred Jagiellos

Šiluvos Mergelės Marijos paminklo šventinimo akimirka Šv. Kazimiero kapinėse Čikagoje.

Jono Kuprio nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Ruošiamasi nepriklausomybės atkūrimo 25-mečiui

Vilnius (ELTA) – Artėjant Kovo 11-osios – Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dienos – 25-mečiui Seimo valdyba nusprendė sudaryti darbo grupę, kuriai pavesta iki 2015 m. sausio 31 d. parengti šios valstybei svarbios datos išskilmingo minėjimo programą. Politikų ir ekspertų darbo grupei vadovaus Seimo pirmininkė Loreta Grauzinienė.

Parlamento vadovė sako tikinti, kad Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo 25-mečio paminėjimo programa bus turininga ir prasminga, kad kuriant šventinę programą ir organizuojant renginius bus pakviesta aktyviai dalyvauti visuomenė, ir ne tik Lietuvoje, bet ir visose Europos šalyse

ir pasaulyje.

1990 m. kovo 11 d. Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo priimtas Aktas „Dėl Lietuvos Nepriklausomos valstybės atstatymo“, už kurį balsavo 124, susilaikė 6 deputatai, saugomas Seimo archyve kartu su kitais parlamento priimtais teisės aktais. Kitas originalus Kovo 11-osios Aktas, pasirašytas ne tik Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio ir Tarybos sekretoriaus Liudviko Sabučio, bet ir Aukščiausiosios Tarybos deputatų, dalyvavusių balsavime už nepriklausomos valstybės atkūrimą, saugomas Lietuvos valstybės naujajame archyve.

Prokurorai kreipsis į JAV dėl CŽV kalėjimų

Vilnius (ELTA) – Žiniasklaidai paviešinus, kad cenzūruotoje JAV Senato ataskaitoje minima slapta „violetinė skylė“ iš tiesų yra Lietuvoje veikęs CŽV kalėjimas, Generalinė prokuratūra dar kartą kreipsis į Jungtines Vals-

laidoje išplatintos informacijos įrodymais laikyti negalima. Pasak vyriausiojo prokuroro, bus svarstoma iš JAV prašyti pilnos ir nenuasmenintos ataskaitos.

Gruodžio 9 d. paskelbtoje cenzūruotoje JAV Senato ataskaitoje minima slapta „violetinė skylė“ iš tiesų yra Lietuvoje veikęs CŽV kalėjimas, rašė „The Washington Post“. Lietuva 2010 metais pradėjo baudžiamąjį tyrimą dėl nelegalių sulaikymų ir CŽV kalinių pervežimo Lietuvoje nuo 2004 iki 2005 metų, bet po metų tyrimą nutraukė.

Šių metų vasarį Vilniaus apygardos teismui įpareigojus buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl galimo neteisėto žmonių gabenimo per sieną, kuriame tirama, kiek pagrįsti spėjimai, kad esą Lietuvoje įkurta, slaptame centre 2004–2006 metais galėjo būti kalinamas Saudo Arabijos pilietis Mustafa Ahmedas al-Hawsawi.

„Šiandien šis asmuo ...Lietuvos teisėsaugai yra nepasiekiamas. Mes neturime objektyvių duomenų apie tokio asmens egzistavimą, turime tiesiog informaciją, kurią pateikė Žmogaus teisių stebėjimo institutas. Mes tą informaciją vertiname, renkame duomenis“, – sakė I. Mikėlionis.

Prokuroras Irmantas Mikėlionis

tijas dėl papildomos informacijos. Tai per spaudos konferenciją patvirtino Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento vyriausiasis prokuroras Irmantas Mikėlionis.

Vyriausiasis prokuroras teigė, kad kartą į JAV su teisinės pagalbos prašymu jau buvo kreiptasi, bet JAV prašomos informacijos nesuteikė. Prokuroras taip pat pažymėjo, kad žiniask-

Klaidinga informacija apie nuo Ebolos mirusį karį

Vilnius (ELTA) – Krašto apsaugos ministerija (KAM) paneigia informaciją, kad Lietuvoje mirė Ebolos hemoraginė karštlige užsikrėtęs karis iš JAV. Melagingas laiškas su šia informacija žiniasklaidos priemonėms buvo platinamas prisidengiant Europos žmogaus teisių asociacijos (AEDH) vardu.

Esą AEDH atsiųstame laiške teigiama, kad amerikietis nuo Ebolos

mirė Rukloje. JAV sąjungininkai netrukus tokią informaciją paneigė, AEDH atstovai taip pat patvirtino, kad toks laiškas nebuvo siųstas.

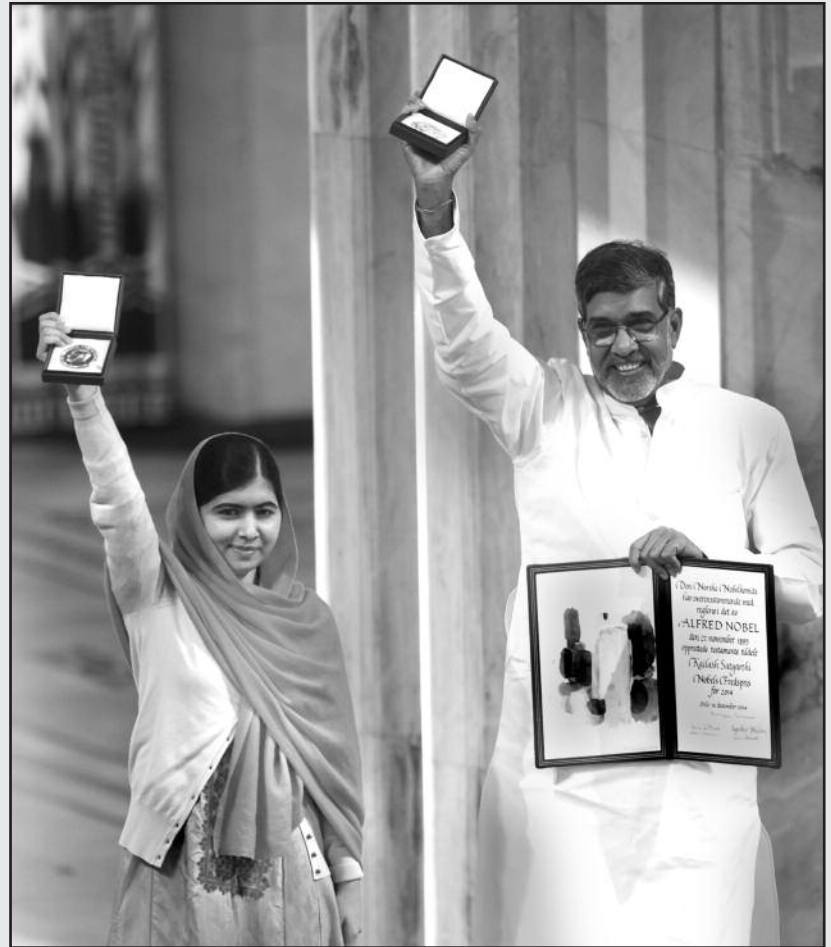
KAM atstovų teigimu, skleidžiant melagingą informaciją greičiausiai siekiama diskredituoti tiek Lietuvą, tiek NATO aljansą, taip pat paskleisti paniką tarp Ruklos gyventojų. Kokie asmenys dangstėsi AEDH vardu, KAM nekommentuoja.

V. Landsbergis – Lietuvos rašytojų sąjungos narys

Vilnius (Lietuvos rašytojų sąjungos info) – Š. m. lapkričio 27 d. Lietuvos rašytojų sąjunga jos Valdybos posėdžio sprendimu priėmė į savo gretas naują narį – muzikologą ir politiką, Lietuvos kompozitorių sąjungos ir Lietuvių katalikų mokslo akademijos narį, dešimties grožinės literatūros knygų

autorių prof. Vytautą Landsbergį. Tokia buvo Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininko Antano A. Jonyno iniciatyva ir siūlymas. Prof. V. Landsbergis yra Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų Garbės pirmininkas ir partijos Prezidiumo narys.

Įteikta Nobelio taikos premija

Oslas (ELTA) – Gruodžio 10 d. Oslo rotušėje įvyko Nobelio taikos premijos įteikimo iškilmės. Laureatai – žmogaus teisių gynėja iš Pakistano Malala Yousafzai ir kovotojas dėl vaikų teisių iš Indijos Kailash Satyarthi – gavo iš Norvegijos Nobelio komiteto pirmininko Thorbjorn Jagland auksinius Nobelio medalius ir diplomus.

„Šių metų laureatams premija skiriama už jų nenuilstamą kovą prieš vaikų ir paauglių engimą ir už visų vaikų teisės mokytis gynimą, – sakoma Norvegijos Nobelio komiteto išplatintame pareiškime. – Vaikai turi lankyti mokyklą, jų finansinis išnaudojimas yra neleistinas“.

Piniginė premijos dalis – 8 milijonai Švedijos kronų (1,07 milijono dolerių) – padalyta per pusę.

„Time“ Metų žmogus – kovotojas su Ebolos virusu

New Yorkas (ELTA) – Metų žmogumi pagal žurnalo „Time“ redakcijos versiją tapo apibendrinantis kovotojų su Ebolos virusu paveikslas. Atsižvelgdamas į tai, kad Metų žmogumi tapo ne vienas asmuo, žurnalas parengė kelis viršelio variantus. Juose vaizduojami gydytojai, medicinos seserys ir savanoriai, dalyvavę kovoje su Ebolos virusu.

Į pretendentų tapti Metų žmogumi trumpąjį sąrašą taip pat pateko Irako Kurdistano vadovas Masoud Barzani, Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas, bendrovės „Alibaba“ įkūrėjas Jack Ma ir protestuotojai iš Fergusonso.

„Time“ taip pat paskelbė, kad jo skaitytojai Metų žmogumi išrinko Indijos premjerą Narendra Modi.

Rusai nori, kad V. Putinas ir toliau vadovautų šaliai

Maskva (ELTA) – Daugėja rusų, norinčių, kad Prezidentas Vladimiras Putinas vadovautų šaliai ir po 2018 metų, rašo laikraštis „Kommersant“, remdamasis nuomonės tyrimo instituto „Lewada“ atlikta apklausa.

58 proc. apklaustųjų nurodė, kad nori matyti V. Putiną Kremliaus šeimininku ir pasibaigus dabartinei jo kadencijai. 2013 metų spalį tokios nuomonės buvo tik 33 proc. gyventojų.

Kartu nuo 45 iki 19 proc. sumažėjo skaičius žmonių, kurie yra prieš dar vieną V. Putino kadenciją. 31 proc. apklaustųjų netiki, kad iki tada atsirastų adekvatus kandidatas, kuris galėtų pakeisti dabartinį prezidentą.

V. Putino įtaką įvykiams Rusijoje 47 proc. respondentų vadina „stipria“, 24 proc. – „labai stipria“. Dalis tų, kurie kaltina Prezidentą neturint „aiškaus kurso“, sumažėjo nuo 23 iki 10 proc.

Besibaigiantys metai gali tapti šilčiausiais istorijoje

Lima (ELTA) – Pasaulinės meteorologijos organizacijos (WMO) duomenimis, 2014-ieji gali tapti šilčiausiais metai nuo orų stebėjimo pradžios. Nuo sausio iki spalio vidutinė sausumos ir vandenynų paviršiaus temperatūra buvo 0,57 laipsnio aukštesnė už vidutinius 1961–1990 metų rodiklius.

Jei ši tendencija pasitvirtins ir metų pabaigoje, 2014-ieji taps iki šiol šilčiausiais metais istorijoje. „Klimatas toliau šyla“, – pabrėžė WMO vadovas Michel Jarraud. Šie metai, kaip ir tikėtasi, patvirtino, kad klimato kaita tęsiasi.

VERSLO NAUJIENOS

Įsagas-termometras praneša apie ligą

Ankstyva galvijų, ypač veršelių, kvėpavimo sistemos ligų diagnostika palengvina gydymą, sumažina vaistų sąnaudas ir gamybos nuostolius. Nauji ausų įsagai su integruotais kūno termometrais padeda aptikti pneumoniją pradinėje stadijoje. Novatoriškų ausų įsagų autorius Richard Crider sugalvojo būdą, kaip palengvinti bandos valdymą. Prie kūno pritaisytas prietaisas seka temperatūros pokyčius, kurie yra vieni iš pirmųjų plaučių uždegimo požymių. Klinikiniai simptomai, pavyzdžiui, apatija, kosulys, gali pasireikšti tik praėjus 24–51 val. nuo užsikrėtimo.

„FeverTags“ prietaise integruota tipiška temperatūros matavimo programa, kuri siunčia vizualius šviesos signalus, jei gyvulys karščiau. Savininkas iš tolo gali pastebėti negaluojančią veršelių. Užfiksavęs padidėjusią temperatūrą, termometras mirksi 6 val., o vėliau iš naujo matuoja temperatūrą kas 15 min. Kvėpavimo takų infekcija sergančio gyvulio kūno temperatūra paprastai nenukrenta žemiau 39,7 C, todėl po pakartotino matavimo prietaisas vėl ima mirksėti. Jei gyvulys susirgo po vakarinio patikrinimo ar naktį, ryte prietaisas vis dar skleis signalus ir ūkininkas atpažins sergantįjį. Laiku nustatę ir izoliavus ligotus bandos narius, ūkyje sumažėja veršelių mirtingumas. Gamybiniai tyrimai parodė, kad prietaiso tikslumas siekia 95 proc.

Prietaisas naudingas stebėti gydymo eigą ir antibiotikų poveikį. Jei teisingai parinktos antimikrobinės medžiagos sunaikina ligos sukėlėjus, gyvulio sveikata sparčiai taisyti ir karščiavimas nepasikartoja. Jei, nepaisant 5 dienų gydymo, gyvuliui laikosi aukšta temperatūra, galima įtarti, kad diagnozė buvo netikslė. Ausų įsagai su temperatūros jutikliais nepakeis veterinarijos gydytojų, tačiau gali padėti valdyti ligas tiek ūkininkams, tiek specialistams.

MŪ info

Lietuvos plaukikams – 100 000 LT parama

J. Garbaravičius su žmona Živile aktyviai palaikė Lietuvos plaukikus Dohoje ir pasveikino Rūtą Meilutytę (v.) su puikiais pasiekimais pasaulio plaukimo čempionate ELTA nuotr.

Puikių rezultatų Dohoje (Katare) vykusiame Pasaulio plaukimo 25 m baseine čempionate pasiekusiems geriausiems Lietuvos plaukikams skiriama 100 tūkstančių litų vertės parama. Tokią dovaną Lietuvos plaukimo federacijos atstovams ir šalies plaukikų bendruomenei nutarė įteikti verslininkas Jonas Garbaravičius, kuris šiomis dienomis stebėjo mūsų šalies plaukikų pasirodymus Dohoje.

„Jau ne pirmus metus kartu su šeima esame tarsi Lietuvos plaukikų komandos nariai, palaikantys mūsų sportininkus iš žiūrovų tribūnos per svarbiausias varžybas. Nuolat bendraudami su pačiais sportininkais ir su federacijos atstovais, puikiai žinome, kad sėkmingas pasirengimas tarptautinėms varžyboms priklauso ne tik nuo sportininkų, bet ir nuo pasirengimo sąlygų. Todėl nutarėme ir šį kartą prisidėti prie šių sąlygų gerinimo“, – sako šiuo metu verslą Londone plėtojantis J. Garbaravičius.

Paramos lėšos bus pervestos į Lietuvos plaukimo federacijos (LPF) sąskaitą ir galės būti naudojamos šalies plaukikų pasirengimui kitoms tarptautinėms varžyboms ir artėjančioms vasaros Olimpinėms žaidynėms, kuri 2016 metais vyks Brazilijoje.

„Verslo rėmėjų lėšos sudaro apie 20 proc. Lietuvos plaukimo federacijos biudžeto pajamų. Šiuo metu Jonas Garbaravičius yra didžiausias LPF rėmėjas. Jis ženkliai padeda mums siekti pagrindinių tikslų – ne tik ugdyti plaukikų meistriškumą, bet ir mokyti vaikus plaukti, plėtoti infrastruktūrą“, – teigia LPF prezidentas Tomas Kučinskas.

Lietuvos plaukimo federacijos info

Valiutų santykis (2014 metų gruodžio 10 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,79 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,34 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,45 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,37 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,16 LTL

Siūlo įteisinti e-rezidentų statusą

Lietuvos bankų asociacija (LBA) kreipėsi į Lietuvos Respublikos Vyriausybę, ragindama išnaudoti istorinę galimybę reikšmingai pagerinti Lietuvos investicinę aplinką ir tapti elektroninės visuomenės kūrėjų avangardo dalimi. LBA siūlo kuo greičiau įteisinti e-rezidentų statusą, kuris užsienio piliečiams ir užsienyje gyvenantiems lietuviams leistų aktyviai dalyvauti Lietuvos ūkio plėtroje nepriklausomai nuo geografinės buvimo vietos. Turima infrastruktūra ir jau anksčiau įdiegti informacinės visuomenės plėtros sprendimai sukuria prielaidas tokio projekto įgyvendinimui per trumpą laiką.

Bene pirmoji pasaulyje valstybė, ėmusi įgyvendinti elektroninės pilietybės projektą, yra Estija, kur pirmieji žingsniai buvo žengti dar 2007 metais. Šiame projektui pritarė Estijos Vyriausybė ir, jei techniškai bus spėta pasirengti, pirmosios e-rezidentų tapatybės kortelės bus išduotos dar šių metų pabaigoje. E-rezidentų ID kortelė bet kurioje šalyje esančiam asmeniui suteiks galimybę jungtis prie Estijos e-paslaugų sistemos, atidaryti banko sąskaitas, steigti bendroves ir jas valdyti. E-rezidentai bus identifikuojami pagal jų biometrinius duomenis. Estijos Vyriausybė prognozuoja, kad iki 2025 metų e-rezidentais taps apie 10 mln. užsienyje gyvenančių asmenų.

„Estija dar kartą demonstruoja, kad nuosekliai įgyvendinama informacinės visuomenės strategija šaliai duoda ne tik žinomumo, bet ir apčiuopiamos naudos. Tiesa, šįkart Lietuva turi puikią progą smarkiai neatsilikti – turima infrastruktūra ir kai kurie anksčiau priimti sprendimai leistų gana operatyviai sukurti panašią sistemą sekant dar karštais estų pėdsakais. Kol kas nesimėčiau prognozuoti, kokia būtų Lietuvos e-rezidentų tapatybės kortelių paklausa, tačiau užsienio lietuvių bendruomenės dydis ir šalies ekonomikos potencialas nuteikia optimistiškai“, – sakė LBA prezidentas Stasys Kropas.

Pasak jo, Lietuvos elektroninių paslaugų infrastruktūra yra gerai išplėta ir techniškai galėtų būti pritaikyta tokioms iniciatyvoms. Be valstybinių institucijų siūlomų e-paslaugų Lietuvoje netrūksta ir verslo iniciatyvų: asmens tapatybę patvirtinanti mobilusis elektroninis parašas, integruotas į SIM kortelę, išduoda visi mobiliojo ryšio operatoriai, o Lietuvos bankų asociacijos iniciatyva atlikus reikalingus teisės aktų pakeitimus ir banko sąskaitas jau galima atidaryti nuotoliniu būdu, neatvykus į banko skyrių.

„Pažymėtina, kad tokios paslaugos diegimas Estijoje dar tik parengiamojoje stadijoje. Tuo tarpu verslininkai, kuriantys naują įmonę, Lietuvoje nuotoliniu būdu jau dabar gali atidaryti kaupiamąją sąskaitą ir suformuoti įstatinį kapitalą elektroniniu būdu. Tad registruojant įmonę, nėra privalu fiziškai apsilankyti banko skyriuose. Taigi, Lietuva šiuo metu netgi turi tam tikrų pranašumų, kuriais būtų racionalu pasinaudoti“, – pažymėjo S. Kropas.

Pasiūlymo rengėjų teigimu, e-rezidentų paslauga galėtų reikšmingai prisidėti stiprinant emigrantų, užsienio lietuvių ryšius su Lietuva (šie galėtų per nuotolį kurti verslą Lietuvoje, naudotis e.valdžios paslaugomis). Lietuva galėtų pritraukti daugiau investicijų, prekių ir paslaugų iš šalių, kurios yra geografiškai tolimos – augančių Indijos, Pietų Amerikos rinkų, Australijos. Šių šalių verslininkai įmonę Lietuvoje galėtų atidaryti tiesiog internetu.

E-rezidentų programa galėtų kelti gyvenimo kokybę Lietuvoje – kuriantis daugiau užsienio verslų, didėjant patrauklumui užsienio investuotojų akse didėtų prekių ir paslaugų pasiūla Lietuvos piliečiams, kiltų vidaus vartojimas ir tai turėtų teigiamą įtaką ūkio augimui. Tokiu būdu būtų aktyvinama šalies ekonomika ir skatinami verslo ryšiai nepaisant geografinės padėties bei išnaudojant šiuolaikines technologijas. Lietuva galėtų gana operatyviai įgyvendinti projektą, nes jau būtų apsvaistytos pagrindinės kliūtys ir problemos, su kuriomis būtų susiduriama diegiant šią sistemą Estijoje. Lietuva, būdama didesnė gyventojų skaičiumi, su geru bendruoju bei technologiniu išsilavinimu galėtų būti ne mažiau patraukli užsienio investuotojams.

Lietuvos bankų asociacija

Suomija puola į Rusijos glėbį?

Suomijos parlamentas uždegė žalią šviesą trečiosios šalyje atominės elektrinės statybai, kurią vykdys Rusijos bendrovė „Rosatom“. Įstatymų leidėjai tai padarė antrą kartą, nes ši Rusijos valstybinė įmonė nebuvo įtraukta į pirmąjį perspektyvių statytojų partnerių sąrašą, kai projektas statyti branduolinį reaktorių Piuhejokyje, šalies vakarinėje pakrantėje, buvo pristatytas parlamentui pirmą kartą 2010 metais.

Už šią statybą balsavo 115 parlamentarų, 74 buvo prieš.

Bendrovės „Fennovoima“ vadovaujamas projektas patyrė įvairiausių finansinių ir politinių permąnų. Rusijos susivienijimo dukterinė bendrovė „Rosatom Overseas“ įsigijo 3 proc. akcijų, kurios anksčiau iki 2012 metų priklausė vokiečių firmai EON.

Keli mažesni suomių akcininkai privertė „Fennovoima“ imtis aktyvios kampanijos, kad 60 proc. akcijų priklausytų suomių arba Europos investuotojams.

Dėl šio projekto iš valdančiosios koalicijos rugšėję pasitraukė Žaliųjų partija.

Be to „Fennovoima“ turėjo iš naujo peržiūrėti savo ambicijas ir sumažino projektinį elektrinės galingumą nuo 1600 iki 1200 megavatų.

Per svarstymą parlamente Žaliųjų partijos pirmininkas Ville Niinistö pareiškė, kad suomiams gali nepatikti, jog Suomijos Vyriausybė per daug suartėjo su Rusijos vadovybe energetikos politikoje.

„Tai neatitinka ES bendros užsienio politikos“, – pabrėžė jis.

BNS

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Martyno Aleksos nuotraukos

„Vaivos juosta“ – pasiklydusi tarp praeities ir dabarties

HELMUTAS ŠABASEVIČIUS

Specialiai „Draugui“ iš Vilniaus

Gruodžio 4 d. Lietuvos rusų dramos teatre parodytas spektaklis „Vaivos juosta“ vainikavo ilgus metus trukusį darbą atgaivinant žinomo pianisto, kompozitoriaus ir muzikos kritiko Vlodo Jakubėno (1904–1976) vienintelio baletu partitūrą. O jos istorija pati galėtų tapti knygos ar kino siužetu – nuo žitės kartu su dirigentu Leiba Hofmekleriu (1900–1941) Kauno žydų gete iki stebuklingo atgimimo padedant instrumentuotės autoriui kompozitoriui Mariui Baranauskui.

Todėl Vlodo Jakubėno draugijos, jos pirminkės Irenos Skomskienės ir Baltijos baletu teatro parengta „Vaivos juostos“ premjera visų pirma svarbi kaip kultūrinis įvykis, kurį vertinant nelengva atsiriboti nuo pagarbos ilgamečiam ir pasiaukojamam daugelio žmonių triūsui ir spektaklio kūrėjų entuziazmui. Be to, „Vaivos juostos“ premjera įvyko atmintiną Lietuvos baletu istorijos dieną – saujelei šokio istorijos entuziastų gruodžio 4 d. vis dar tapatinama su Lietuvos baletu gimimu, nes tądien, 1925-aisiais, Valstybės teatre Kaune parodytas pirmasis baletu trupės spektaklis – Léo Delibes „Kopelija“.

Vis dėlto šio kilnaus lietuvių muzikos ir teatro kultūros atminimo įamžinimui skirtas rezultatas – prieštaringas, jame istorija susipina su dabartimi ir išsiskleidžia jau kuris laikas vegetuojančioje lietuvių kūrybos formoje – choreografijoje. Choreografų Lietuvoje niekada nebuvo daug, jų darbą sunkino nedidelis tinkamai pasirengusių šokėjų skaičius, spektakliams repetuoti ir rodyti pritaikytų erdvių stygius, šokio meno specifika suvokiančių, kūrybiškai ir šiuolaikiškai mąstančių bendraminčių – kompozitorių, dailininkų – menkas kontingentas. Taip pat – visai kultūrai nelengvas finansavimo galimybių metas: programoje tarp „Vaivos juostos“ rėmėjų įrašyta Dalia Bobelienė, Devenių kultūros fondo prezidentė (JAV), verslo bendrovės „Bosca“ ir „Puantas“.

Smalsiausia buvo išgirsti pačią „Vaivos juostos“ muziką. Jos įrašas, kurį parengė dirigentas Modestas Pitrenas su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru, leido pajusti šio kūrinio kultūrinį kontekstą, nusikelti į XX a. ketvirtojo dešimtmečio pabaigą, skatino prisiminti dar vieną kitokio ir panašaus likimo baletą – Juozo Pakalnio „Sužadėtinę“, pastatytą Antrojo pasaulinio karo metais, vėliau kelis kartus pagal sovietinę ideologiją redaguotą, o šiandien taip pat visiškai užmirštą. „Vaivos juostos“ muzika

pasirodė melodinga, skaidri, mėginanti apčiuopti ir formuoti lietuviškos muzikinės kultūros tapatybę remiantis liaudies muzikos analize ir transformacijomis pagal XX a. I pusės lietuvių moderniosios muzikos sampratą. Romantiškas, plastiškas, sodrus jos skambesys – didelis kompozitoriaus Mariaus Baranausko darbas. Muzikoje justis ir tam tikras XX a. vidurio baletu kaip muzikos žanro sampratą būdingas iliustratyvumas, pasirinkto siužeto skatintas romantiškas vaizdingumas, tapęs nemažu iššūkiu spektaklio kūrėjams.

Spektaklio libreto pagrindas – Vinco Krėvės sakmė „Perkūnas, Vaiva ir Straublys“ (ja remdamasis, operą „Vaiva“ 1957 metais sukūrė ir Vytautas Klova). Pirmasis baletu libretas neišliko, dabartinėje siužeto santraukoje pateikiama literatūrinė, sutrumpinta sakmės versija, tačiau baletu veiksmas rutuliojasi gana savarankiškai. Tokia yra režisierės ir choreografės Marijos Simonos Šimulynaitės teisė, tačiau savarankiškumą reikia išikovoti originaliomis meninėmis idėjomis ir žinojimu, kaip jas įgyvendinti.

„Vaivos juosta“ audžiama baltame, banguotų paviršių scenovaizdyje (jo autorės – Marija Simona Ši-

mulynaitė ir Laura Radzevičiūtė), kuris sušvelnina scenos kampus, sukuria aptakios, sąlygiškos erdvės (dangaus, jūros dugno karalystės) išpūdį – kartu tai nuoroda į abstrakčius mitinius laikus. Toks sprendimas oponuoja įprastinei juodai lietuviško teatro erdvei, tačiau kartais primena televizijos paviljoną su spalvingų šviesų šou. Vizualinė spektaklio dramaturgija kuriama dažniausiai abstrakčiomis vaizdų projekcijomis (autorius – Mantas Bardauskas), bet vaizdiniais trūksta originalumo, savaiminės jų transformacijos menkai siejasi su spektaklio dramaturgija arba ją tiesmukai iliustruoja (žabai, Perkūno rūmų langai).

Tokioje erdvėje pasakojama istorija režisūriniu požiūriu netolygi, stokoja stilistinio ir estetinio vieningumo. Įvairialypiai, savo prigimtimi skirtingi vaizdiniai – daugelio šiuolaikinių teatro menininkų raiškos būdas, tačiau apjungti skirtingus kūrybinius metodus reikalinga ypatinga fantazija ir meninis skonis – kitaip pavojingai priartėjama prie kičo ribos.

Pagrindiniai spektaklio herojai – Vaiva, Straublys, Perkūnas, taip pat ir antraeiliai personažai – Miškis ir Velnias – režisūriniame spektaklio sistemoje

neturi aiškios vietos, kyla klausimas, ar pasirinkta sistema iš vis tinka Jakubėno muzikai atskleisti. Choreografė Marija Simona Šimulynaitė, 2009 metais debiutavusi originalia, nors meniniu požiūriu netolygia Piotro Čaikovskio „Spragtuko“ versija Klaipėdos muzikiniame teatre, šiuo darbu lyg žengė žingsnį atgal. Atrodo, ji dar nepasiruošusi išsiklausyti į muziką ir surasti tinkamą būdą jos choreografiniam įprasminimui. Pačios choreografės braižas tampa vis mažiau įskaitomas, choreografinė mąstysena stokoja vidinio nuoseklumo. „Vaivos juostoje“ viena su kita kovoja jausminga Straublio ir Vaivos meilės linija su klasikinio baleto judesiais pagrįsta plastika, Perkūnas, charakterizuojamas žirgliojimu ir keistu galvos kratymu, gaivališkais improvizaciniais šiuolaikinio šokio elementais prisodrinti Miškinio, Velnio paveikslai, o visa tai dar pagardinta lietuvių liaudies žaidimų elementais (šokinėjimais per „ožį“ ar sūrio slėgimu), akrobatika (efektingas Straublio salto), rizikingais pakėlimais (Perkūnas neša Vaivą, įrėmęs galvą jai į pilvą), neskoningais režisūriniais sprendimais (I veiksmo pabaigoje Perkūnas Vaivą išsitempia, nusitvėręs už kojos).

Nenuoseklius choreografinius veikėjų įvaizdžius dar labiau

Tomo Sakalausko sukomponuotos vaizdo projekcijos iš unikalių, puošniai iliuminuotų hebrajiškų rankraščių ir kitų temiška susijusių vaizdinių, kurie derinami remiantis menine ir emocine logika. O „Vaivos juosta“ nedarniomis plastikos ir vaizdo jungtimis labiau primena į atskirus fragmentus subyrantį mėgėjišką televizijos šou.

Spektaklio finale, išsiriklavę ir susikabinę rankomis, Vaivos juosta supina visi spektaklio veikėjai, bet paprasta, rami, aiškios simbolikos scena neužglaisto spektaklio sprendimų netolygumo. Didžiausia šio spektaklio vertybė – keliems šimtams jo žiūrovų

sudaryta galimybė išgirsti Vlado Jakubėno muziką. Toliau mąstant apie „Vaivos juostos“ gyvavimą, vertėtų iš esmės pergalvoti spektaklio režisūrinę koncepciją, labiau susieti ją su muzikine medžiaga, redaguoti personažų plastinius pavidalus ir įvaizdžius.

Helmutas Šabasevičius – menotyrininkas, šokio istorikas ir kritikas, nuo 1995 m. meno kultūros žurnalo „Krantai“ vyr. redaktorius, išleidęs knygą „Baletas. Kūrybinė baleto branda. Lietuvių teatro istorija“, daugelio straipsnių autorius.

suvelia spektaklio kostiumai (dailininkė Dalia Šivickienė). Drabužių daug, mėginama derinti įprastines mėgėjų spektakliuose baltas laumių drapanas nutįsusiais skvernais ir rankovėmis (lyg atklydusius iš Marytės sapno 1943-ųjų „Sužadėtinėje“), keistai stilizuotus lietuvių liaudies kostiumus su juostomis, griežtų ornamentų aplikacijomis dekoruotą Perkūną su ilgaaulėmis pušnimis ir jo svitą, aukštakulniais avintį Vėnią, karnavalinius povandeninių Perkūno namų gyventojų apdarus – visas rinkinys stokoja išradingumo ir meninio skonio, o kartu su vaizdo projekcijomis palieka mėgėjiškos kūrybos išpūdį.

Premjeroje pagrindinius vaidmenis atliko Grytė Dirmaitė (Vaiva), Andrius Butkys (Straublys) – jų duetų turinį visų pirma padeda sukurti talpi, jausmams skleistis palanki muzika. Groteskiškomis priemonėmis charakterinius vaidmenis kūrė Žilvinas Beniuševičius (Perkūnas), Naglis Bierancas (Velnias), Mantas Černeckas (Miškinis), spektaklyje taip pat šoko Neringa Česaitytė, Vesta Gineitytė, Karolina Matačiūnaitė, Irina Nazarenko, Viktorija Naumova, Kristina Tarasevičiūtė, Adamas Czaplis ir Yuhi Yonekura – visi jie Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro, Baltijos baleto teatro, ansamblio „Lietuva“ šokėjai, Anželikos Cholinos, Gyčio Ivanausko šokio spektaklių dalyviai.

Lapkričio 26-ąją, toje pačioje Lietuvos rusų dramos teatro scenoje dar viena nepriklausoma kūrėjų grupė – Baroko muzikos teatras – pristatė Antonio Vivaldi oratoriją „Juditos triumfas“. Spektaklio premjera sukėlė nemažas diskusijas: degtukais užkišus kabineto duris, scenoje numatytu metu taip ir nepasirodė režisieriui Gintarui Varnui svarbus spektaklio koncepcijos elementas – Vladimiro Putino galva. Bet prisiminti „Juditos triumfą“ paskatino ne ši detalė, bet dviejuose toje pačioje erdvėje rodytuose muzikiniuose kūriniuose naudojamos panašios kūrybinės strategijos ir skirtingi meniniai rezultatai. „Juditos triumfas“ – reginys, kuriame reikšmingą vietą užima pagaldvota Gintaro Varno režisūrinė koncepcija, dailininkės Julijos Skuratovos kostiumai (plokšti stilizuoti skydai su judančiomis galūnėmis) ir animuotos

ATLANTIC Express Corp.

Sidome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV auksionių, asmenis turto perkraustymą 1-708-599-9680

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

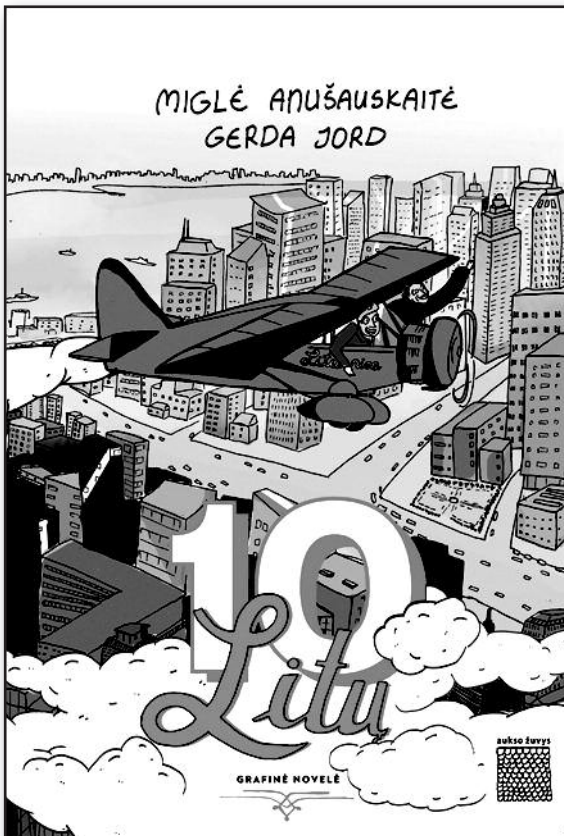
SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

BALIA Wally's Market 1731 Golf Rd Mount Prospect, IL 60056 Tel: 847-364-9229
 BALIA Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-2701
 BALIA Extreme Exterior 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60116 Tel: 847-671-1159
 BALIA Biomed 360 Townline Hg. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-5676
 BALIA Smith's 2810 29th St. Downer, IL 60515 Tel: 830-427-0923
 Excel Insurance 5750 W. Belmont Ave #1, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-7700
 Atlantic Express Chicago 2715 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7319

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Pavia Illinois, IL 60445 Tel: 708-599-8066
 Kunigaikščių Užsaga 8572 S. Harlem Ave. Burr Ridge, IL 60521 Tel: 708-594-5822
 Pilsa 6251 South Cass Ave., Wheeling, IL 60090 Tel: 830-964-7800
 Always With Flowers 1166 N. S. Galia St., Joliet, IL 60438 Tel: 815-797-4030
 Bonus Deli 22 W. 635 Thackerfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
 Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-708-1000

Lakūnų S. Dariaus ir S. Girėno gyvenimo nuotykiškai atskleidžiami lietuviškų komiksų knygoje „10 litų“

Miglės Anušauskaitės ir Gerdos Jord komiksų knyga „10 litų“ stulbina gerąja prasme – legendiniai lakūnai irgi buvo žmonės! Lankė mokyklą, sunkiai dirbo, pykosi, mylėjo ir svajojo. Herojiški Dariaus ir Girėno įvaizdžiai buvo taip giliai įsišakniję mūsų kasdienėje rutinoje, kad net nepastebėdavome, kaip viltingai lakūnų veidai į mus žvelgdavo nuo dešimties litų banknoto, tarsi prašydami pažvelgti į juos pačius, o ne į legendą, kuri per aštuoniasdešimt metų tapo suakmenėjusia ir nepajudinama. Komiksų knyga „10 litų“ kviečia pažvelgti į Darių ir Girėną kaip į XX a. pirmoje pusėje gyvenusias įdomias asmenybes, kurios vieną dieną leidosi į pamišėlišką nuotyki.

„10 litų“ – tai grafinė novelė arba kitaip ilgos apimties komiksas, pasakojantis apie lietuvių lakūnus Steponą Darių ir Stasį Girėną. Knygos autorės Miglė Anušauskaitė ir Gerda Jord ne tik atkuria istorines lakūnų gyvenimo aplinkybes, bet ir suteikia personažams gyvus charakterius, su humoru ir su rimtumu vaizduoja šių dviejų žmonių gyvenimus. „10 litų“ tarsi nukelia Darių ir Girėną nuo postamentų, nuo dešimties litų banknoto, nuo Puntuko akmens ir nuo apdulėjusių talismanų lentynos, vaizduoja juos žmogiškus ir gyvus, tokius, kokie jie galbūt galėjo būti.

„10 litų“ atsirado, kai 2012 m. pabaigoje kultūros žurnalas „Literatūra ir menas“ pasiūlė komiksų kūrėjoms Miglei Anušauskaitėi ir Gerda Jord papasakoti Dariaus ir Girėno istoriją komiksuose. 2013-aisiais autorės internetinėje žurnalo versijoje bei pačiame žurnale nuosekliai publikavo komiksą „10 litų“ serijas. 2014 m. sausio mėn. komiksą įvertino ir apdovanojo Lietuvos aeroklubas, Lietuvos rašytojų sąjunga bei žurnalas „Literatūra ir menas“ kaip geriausią prozos kūrinių literatūriniam konkurse Dariaus ir Girėno tema.

Šioje suaugusiems skirtoje komiksų knygoje spausdinamos atrinktos geriausios papildytos ir pertvarkytos komikso serijos. „Atsispiriami nuo faktų bei lakūnų istoriją interpretuojame komiksų languose. Vaizduojame Darių ir Girėną pirmiausiai žmogiškus, o ne perdėtai didvyriškus, piešiame juos tokius, kokius pamatėme, nagrinėdamos jų gyvenimo istoriją“, – teigia autorės.

Poetas, vertėjas, eseistas Gytis Norvilas sakė: „Matyt, veikia simboliniai saitai... Knyga „10 litų“ pasirodo nuo scenos nueinant pačiam litui. Piniiniai vienetai – laikini kaip ir jų vertė. Pritariu nuomonei, kad kiekviena karta turi iš naujo iš(si)versiti Dante, Šekspyrą, didžiuosius tekstus, kaip ir sava

kalba, registru perpasakoti –perrašyti –perpiešti (kaip šiuo atveju) kertines istorijas, perkošti per savo akių tinklą. Dariaus ir Girėno misterija – savotiška Ikaro mito variacija – viena iš jų. Tik taip jos išlieka gyvybingos, nepasi- duoda stereotipams, ideologijoms ir laiko devalvacijai”.

Knygą perskaitęs Info TV žinių vedėjas Viktoras Jakovlevas pastebėjo: „Komiksų knyga '10 litų' man yra dar vienas puikus įrodymas, kad istorija – ne vien plikų faktų rinkinys, bet spalvotas filmas. Tai įtraukianti, kerinti, kartais komiška kelionė kartu su Dariumi ir Girėnu. Ne per Atlantą, bet per jų nuotykius iki istorinio skrydžio. Komiksai leidžia pažinti šiuos du vyrus, kuriuos ilgą laiką tik nešiojomės savo kišenėse”.

Miglė Anušauskaitė Vilniaus universitete įgijo žurnalistikos bakalauro ir semiotikos magistro laipsnį. Nuo 2008 m. publikavo savo tekstus kultūrinuose leidiniuose. Turėjo savo komiksų rubrikas tinklapiuose www.panele.lt, www.teatrai.lt, www.pavada.lt, iliustravo Modernaus meno centro leidinius bei Žydrūno Drungilo knygą „Kita stotelė“ (2014 m., „Gelmės“). Miglė dažnai veda komiksų dirbtuves, dalyvauja mokslo populiarinimo veikloje. Nuo 2013-ųjų savaitraštyje „Šiaurės Atėnai“ turi savaitinę komiksų rubriką „Tekstai ne tekstai”.

Gerda Jord (Venčkauskaitė) Vilniaus universitete

studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. 2014 m. Vilniaus dailės akademijoje pradėjo studijuoti animaciją. 2011–2012 m. prisidėjo prie audiovizualinės poezijos festivalio „TARP” organizavimo, poezijos komiksų

Miglė Anušauskaitė ir Gerda Jord

dirbtuvių rengimo. Nuo 2012 m. kuria grafinę novelę „Gertrūda”, jos ištraukos publikuotos kultūrinėje spaudoje. Dalyvavo 2012 m. Modernaus meno centro ir 2013 m. Vilniaus knygų festivalio rengtose komiksų parodose.

Miglės Anušauskaitės ir Gerdos Jord knyga „10 litų” bus pristatyta 2014 m. gruodžio 17 d. 19 val. Šiuolaikiniame meno centre (Vokiečių g. 2, Vilnius). Daugiau informacijos: knygos@auksozuvys.lt

Netekome žymaus lietuvių mokslininko

Atkelta iš 2 psl.

Dr. Arvydo Kliorės moksliniai darbai pelnė jam daugybę atžymėjimų. 1972 metais NASA agentūra jam suteikė ypatingo mokslinio pasiekimo medalį už Marso ir Veneros atmosferų tyrinėjimus. Dr. Kliorės vadovaujamos „Mariner”, „Pioneer” ir „Galileo” skrydžių tyrimo komandos taipogi pelnė NASA agentūros premijas. 1998 metais dr. Kliorė tapo tikroju Tarptautinės Astronautikos Akademijos nariu.

Nuo pat pradžios dr. Kliorės susidomėjimas kosminiais mokslais pasireiškė straipsniuose, kurių jis pats (ar su kitais autoriais) yra paskelbęs per 100. Kai kurie pasirodė ir lietuviškoje spaudoje. 1965 metais jo straipsnis „Technikos žodyje” apie Mariner IV erdvėlaivio skrydimą į Marsą buvo pripažintas visų metų geriausiu straipsniu ir pelnė žurnalo premiją. O 1971 metais „Laiškai lietuviams” išspausdino jo straipsnį „Gyvybės galimybė už žemės ribų”.

Dr. Kliorė dalyvavo ir lietuviškoje veikloje. Mokydamasis ir studijuodamas jis buvo veiklus skautas – priklausė skautų korporacijai „Vytis” ir buvo Akademinės skautijos (ASS) Čikagos skyriaus pirmininkas (1958–1959). Jis bu-

vo Vytauto Didžiojo universiteto atkuriamojo senato narys (1989–1996), nuo 1994-ųjų – Lietuvos Mokslo Akademijos narys užsienyje. Jis dalyvavo I, III ir IV Mokslo ir Kūrybos simpoziumuose Čikagoje, kuriuose skaitė pranešimus. 2011 metais Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija paskyrė jam premiją už pasiekimus kosminės erdvės tyrimų srityje ir bendradarbiavimą su Lietuvos mokslininkais.

Dr. Kliorė nuliūdime paliko žmoną Birutę, dukterį Rimą ir seserį Ramutę Bartuškienę. Lietuvių tauta prarado iškilų mokslininką, kurio žvilgsnis nuolat buvo nukreiptas į aukštybes.

„Draugo” info

Naudotasi:

„Lietuvių enciklopedija – Papildymai” (XXXVI, XXXVII), JAV lietuviai internetiniai tinklalapiai, įskaitant www.yrasalis.lt, scienceandtechnology.jpl.nasa.gov

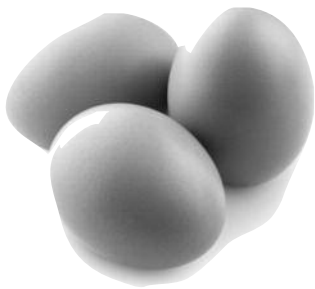

SVEIKATA

Maisto produktai, kurių nereikėtų vengti

DR. ONA RADZEVIČIENĖ

Pastaruoju metu vis daugiau girdime ir skaitome apie maisto produktus, kurie yra „blogi“, ir kurių vartojimas gali sukelti širdies kraujagyslių pakenkimus, paskatinti vėžinių susirgimų atsiradimą bei diabeto išsivystymą. Tačiau šie teiginiai ne visuomet yra teisingi, nes „blogais“ vadinami produktai gali būti naudingi ir net pagerinti jūsų sveikatą. Šį kartą kalbėsime apie penkis maisto produktus, kuriuos anksčiau mes stengėmės išbraukti iš savo valgiaraščio.

Kiaušiniai

Kiaušiniai yra vienas pagrindinių maisto produktų, kurių visuomet privalome turėti šaldytuve. Prieš keletą metų buvo paplitusi nuomonė, kad kiaušinių vartojimas susijęs su cholesterolio kiekio padidėjimu. Visiems yra žinoma, kad padidintas cholesterolio kiekis didina riziką širdies kraujagyslių susirgimams, kurie JAV yra viena iš dažniausių mirties priežasčių. 2013 metų tyrimai įrodė, kad tarp sveikų asmenų, kasdien vartojusių po vieną kiaušinių, nestebėta dažnesnių infarkto ir insulto atvejų. Vienas kiaušinis turi 6 gramus baltymų, o tai atitinka 40 gramų mėsos ar 200 gramų pieno. Vertingiausia kiaušinio dalis yra trynys, kurio sudėtyje yra amino rūgštys, sudarančios 40–65 proc. dienos normos. Trynyje randami vitaminai A, D, E, folio rūgštis, taip pat nemažai riebalų, lecitino, cholino, cholesterolio, liuteino bei zeaksantino. Lecitinas saugo nuo aterosklerozės, reguliuoja cholesterolio kiekį. Cholinai yra svarbus nervinių ląstelių gamybai, pagerina atmintį, padidina energiją, šalina nuovargį. Cholesterolio kiaušinyje yra 121 mg, bet į kraują patenka tik nedidelė jo dalis. Cholesterolis maiste tiesiogiai cholesteroliu kraujotakoje netampa. Didelę dalį cholesterolio, esančio kiaušinio trynyje, kepenys sunaudoja tulžies ir naujų ląstelių gamybai. Liuteinas ir zeaksantinas yra antioksidantai, padedantys išsaugoti regėjimą. Vienas didelis kiaušinis pusryčiams yra skanus ir naudingas, išskyrus atvejus, kai asmenys yra alergiški kiaušinio baltymui.

Sojos produktai

Pastaruoju metu apie sojos produktus yra daug diskutuojama. Prieš keletą metų sojos pupelės buvo populiarios ir pristatomos kaip panacėja nuo visų ligų ir jas vartoti kuo daugiau. Dabartiniu metu jų populiarumas kiek sumažėjo, nes atsirado teigiančių, kad ne visada ir ne visiems sojos pupelės tinka. Daugelis galvoja, kad sojos pu-

pelės išaugintos iš genetiškai modifikuotų sėklų, todėl jų reikia vengti. Kiti teigia, kad atsargiai jas reikia vartoti vyresnio amžiaus moterims, kūdikiams bei nėščioms moterims. Sojos produktai ne visi yra vienodi. Soja, išauginta Japonijoje, neskaldyta (*whole form*) yra geras produktas. Naudingiausias yra fermentuotos sojos pupelės. Taikant sudėtingą technologiją sojos pupelės perdirbamos taip, kad iš produkto būtų pašalinamos blogosios savybės, tokios kaip trukdymas pasisavinti mineralus, skaldyti baltymus, skatinti strumos išsivystymą, veikti alergiškai. Tačiau fermentacijos metu išlieka sojos gerosios savybės. Sojos pupelėse yra gausu baltymų, *izoflavonoidų*, kurie sumažina riziką susirgti širdies kraujagyslių susirgimais, taip pat sumažina kraujo spaudimą ir apsaugo nuo kai kurių vėžio rūšių. Iš fermentuotų produktų naudingiausia yra *miso* (fermentuotų sojos pupelių masė), *natto* (fermentuotos sojos pupelės), tofu (sojos sūris). Ypač vertingi yra sojos aliejus ir sojų padažas. Tačiau reikia atkreipti dėmesį į padažų sudėtį, kad į padažą nebūtų pridėta įvairių priedų. Iš mažai perdirbtų produktų populiariausias yra *edamame*. Tai yra neprinokusios, žaliosios sojų pupelės, išvirtos ir pasūdytos. Šis produktas yra populiarus Japonijoje, o šiuo metu ir visame pasaulyje. Problema dėl sojos pupelių JAV yra ta, kad jos nėra vartojamos teisingai. Sojos yra pridedama į augalinius mėsainius, saldintą pieną, energiją didinančius sausainius, net į bulvių traškučius. Tik teisingai vartojant sojos pupeles, galima tikėtis naudoti iš *izoflavonoidų*.

Riebūs produktai

Dažnai girdime įvairias nuomones apie riebalus, apie jų neigiamą poveikį sveikatai. Tačiau ne visi riebalai yra vienodi. Yra dvi rūšys riebalų: tai augalinės ir gyvulinės kilmės riebalai. Gyvulinės kilmės riebalai yra sudaryti iš sočiųjų riebalinių rūgščių, o augalinės kilmės riebaluose vyrauja nesočiosios riebalinės rūgštys, iš kurių žinomos mononesočiosios ir polinesočiosios. Vertingiausi yra riebalai, kuriuose randama nesočiosios riebalinės rūgštys. Mononesočiosios riebalinės rūgštys yra alyvų aliejai, dauguma riešutų, avokadai. Šie produktai gali apsaugoti nuo padidinto kraujo spaudimo, Alzheimerio ligos, periferinių kraujagyslių ir širdies ligų, o taip pat pagerinti smegenų veiklą bei atmintį. Polinesočiosios riebalinės rūgštys randamos graikiškuose riešutuose, riebioje žuvelyje, linų sėmenyse. Vartojant šiuos produktus galime apsaugoti nuo kai kurių vėžio rūšių, tokių kaip krūtų ir prostatos, taip pat sumažinti

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Remkime
Draugo fondą
WWW.
draugofondas.org

galimybę susirgti diabetu ar širdies ligomis. Todėl patariama nevengti augalinės kilmės riebalų, bet riboti gyvulinės kilmės riebalus, ir nevartoti dirbtinų bei hidrolizuotų riebalų.

Duona

Dauguma žmonių bando nevalgyti duonos ar valgyti jos kiek galima mažiau. Tai yra todėl, kad daug girdime ir skaitome apie tai, kaip kenksmingi yra angliavandeniai, kurie sukelia įvairias ligas ir sąlygoja svorio didėjimą. Tiesa yra ta, kad ne visi angliavandeniai yra vienodi, o, be to, angliavandeniai yra mums naudingi, nes iš jų gauname 50 proc. naudojamos energijos. Vartojant cukrų, rafinuotus angliavandenius (baltą duoną, ryžius, makaronus, traškučius), kurie turi aukštą glikeminį indeksą, galime priaugti svorio, padidėja rizika susirgti cukralige, kai kuriomis vėžio rūšimis, širdies kraujagyslių susirgimais. Glikeminis indeksas – tai skaičius, kuris parodo, kaip greitai angliavandeniai yra suvirškinami, pasisavinami ir suskaldomi iki gliukozės, kuri patenka į kraują. Jei glikeminis indeksas yra aukštas, organizmas nespėja iš gliukozės pagaminti energiją ir ji pavertama riebalais. Todėl siūloma rinktis žemo glikeminio indekso, nerafinuotus angliavandenius tokiais, kaip rudi ryžiai, avižos, neskaldytų grūdų duona ir makaronai. Šie angliavandeniai padeda sulieknėti, palaiko reikiamą cukraus ir trigliceridų kiekį, padeda išvengti kai kurių ligų.

Kava

Apie kavą dažnai diskutuojama, ar gerti kavą yra ne tik malonumas, bet ir nauda, ar iš tiesų kava gali mums pakenkti? Pastarųjų metų tyrimai įrodė, kad kava yra vienas iš stipriausių

antioksidantų. Viename puodelyje įprastinės kavos yra daugiau antioksidantų nei vienoje stiklinėje vyno, mėlynių, apelsinų ar aviečių sulčių. Kavoje daugiau antioksidantų nei arbatoje. Kava gerina nuotaiką, sumažina galvos skausmą, stimuliuoja nervų sistemą, sumažina tikimybę susirgti Parkinsono ir Alzheimerio ligomis, pagerina inkstų veiklą (veikia kaip diuretikas – skatina šlapimo išsiskyrimą), sumažina kepenų cirozės išsivystymą, mažina skrandžio ir žarnyno bei prostatos vėžio riziką. Dėl diuretinio poveikio sumažina šlapimo pūslės vėžio tikimybę. Dėl stipraus antioksidacinio poveikio kavą gerti pataria ir kosmetologai, nes kava sumažina laisvųjų radikalų žalingą poveikį, sukeliantį odos senėjimo procesus. Gersite kavą – ilgai išliksite jauni. Tačiau jaunėjimo efekto nestebėsite, jei gersite kavą, rūkysite ir piknaudžiausite alkoholiu. Daugumai žmonių kava yra puikus gėrimas, bet kai kurioms žmonių grupėms kavą gerti nepatartina. Nėščios moterys, taip pat asmenys, kuriuos kankina nemiga ar depresija, kurie turi padidintą kraujo spaudimą, turėtų kavos vengti ar gerti ją atsargiai. Nepatartina gerti kavos vaikams, o palikti šį malonumą vėlesniam amžiui.

Paruošta remiantis: <http://health.usnews.com>, www.phys.org, en.wikipedia.org, www.livestrong.com, www.helpguide.org

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Meduoliais kvepiantis adventas

Ramus advento laikas kasdien priartina prie Kalėdų, tačiau geriausiai ore tvyrančią švenčių dvasią pajunti tada, kai namai pavimpa meduoliais...

Dabar nuo Kalėdų neatsiejamas meduolis priskirtinas prie seniausių žmonijos kepinių. Meduolių kepimas išties labai senas ritualas ir Lietuvoje. Medus lietuvių buityje visada buvo labai reikšmingas. Lietuvoje ilgiausiai Europoje medumi buvo keičiami pinigai bei išsilaike duoklė medumi. Tad nenuostabu, jog nuo seno buvo populiarūs ir kepiniai su medumi.

Tai patvirtina ir ne vienas įdomus kulinariškas istorinis faktas. Štai Viliaus Purono knygoje „Nuo mamutų iki cepelinų“ rašoma, jog vienas iš tradicinių Kalėdų stalo relikvų, siekiančių pagonybės laikus, yra kutija. Beje, ir Kūčių pavadinimas sietinas su šiuo patiekalu. Avių, miežių ar rugių grūdai buvo daiginami, masė sugrūdama kartu su medumi bei aguonomis, ir tokios masės paplotėliai verdami vandenyje. Ką gali žinoti, gal kažkada toks paplotėlis buvo neįtikėtina iškepamas, taip tapdamas meduolių protėviu.

Senosios „pipirinės duonos“ paslaptis

Advento laikotarpis nuo seno derasi kartu su prieskoniais, meduoliais ir artėjančiomis šventėmis. Kadangi seniau prieskoniai buvo labai brangi atvežtinė prekė, tai jais buvo galima mėgautis tik per didžiausias šventes. Norėdami pasiruoti šventėms žmonės meduolius kepėdavo ne prieš pat šventes, o tada, kai galėdavo įsigyti prieskonių. Taip ir liko tradicija meduolius kepti iš anksto, dar gruodžio pradžioje, nes į juos gausiai dedami prieskoniai tarsi užkonservuodavo kepinius. Meduoliai su įvairiausiais piešiniais ilgus šimtmečius buvo mėgstamiausia dovana Kalėdoms.

Meduolių gamyba ypač suklestėjo XIV–XVII a. Lenkijoje ir Vokietijoje, kai smarkiai atpigėjo medus. Meduoliai buvo kepami didžiuliais kepalais ir vadinami „pipirine duona“. Pirmieji meduolių gamintojai tešlą ilgai brandindavo. Senieji meistras teigė, kad tik iš ilgai gulėjusios tešlos galima iškepti geros kokybės meduolių. Tešla buvo laikoma net 10–20 metų! Iš taip ilgai brandinamos tešlos būdavo kepami nepaprasto skonio „karališki“ meduoliai. Viduramžiais meduoliai buvo labai kieti, nes apie tešlos purinimą tuomet niekas nežinojo. Nepaisant to, šie kepiniai buvo labai mėgstami.

Skonį lemia prieskoniai

Skirtingų vietų meduoliai turėjo skonio savytumų, kuriais ir garsėjo. Meduolių skonio skirtumus lemdavo prieskonių mišinys – būtina sudėtinė dalis. Į vokiečių meduolius būdavo daug dedama apelsinų žievelių, į lenkiškus – kardamono, imbiero bei gvazdikėlių. Vakarų Europoje patys žinomiausi buvo vokiečių „Niurnbergo meduoliai“, „Acheno meduoliai“, lenkų „Torunės meduoliai“, anglų „Škotijos ir aviziniai meduoliai“.

Niurnberge ir dabar yra didžiausios ir gar-

siausios kepyklos, kurių specializacija – kepti meduolius. Visame pasaulyje mėgstamos meduolių rūšys, žinomos dar nuo viduramžių pelnė Niurnbergui „meduolių miesto“ vardą. Niurnbergo meduoliai daugeliui Vokietijos šeimų šiandien yra toks Kalėdų ženklas, kaip ir kalėdinė eglutė – be jos Kalėdos tiesiog netikros!

Lenkų „Torunės meduoliai“ vadinami „Katažinkomis“. Tai imbieriniai meduoliai. Abu meduolių pavadinimai susiję su apie jų atsiradimą pasakojančiomis legendomis. Viena jų pasakoja, kad meduoliai taip vadinami malūnininko dukters Katažynos garbei. Merginai buvo liepta paruošti gardžių vaisių karaliaus vizito Torunėje metu. Bitės patarė į kepinius ir duoną įdėti medaus, ir karalius paragavęs šių kepinių liko sužavėtas. Nuo to laiko meduoliai ėmė garsėti visoje Europoje.

Pasak kitos legendos, garsiam Torunės mieste (beje, Mikolajaus Koperniko gimtinėje) viduramžiais gyveno kepėjas, beviltiškai įsimylėjęs į turtingo pirklio gražuolę dukterį Katažyną. Mergina buvo turtinga ir graži, tad – ne vargšo kepėjo nosiai... Tačiau kepėjas nusprendė siekti Katažynos ir jos tėvo palankumo išradinumu: iš meduolinės tešlos jis iškepė dvi širdis ir sujungė jas žiedu. Nežinia, ar kepėjas pavergė gražuolės širdį, tačiau jo meduoliai tik tai pateko į kulinarijos istoriją.

„Žiemos rankdarbiai“

Būtent „žiemos rankdarbiais“ daugelyje Europos šalių vadinami meduoliai ir kiti kalėdiniai kepiniai. Kepdami, puošdami ir dailindami šventinius sausainius žmonės gyvena džiaugsminga švenčių laukimo nuotaika. Štai Vokietijoje moterys nuo seno laikosi tradicijos – po visų darbų susirenka vakaroti ir kepa gardžiai kvepiančius sausainius bei meduolius, kurie gali ilgai išsilaikyti. Švedijoje advento metu vyksta pipirinių meduolių kepimo konkursai, sausainiai su visa šeima kepami Lenkijoje, Olandijoje, Austrijoje ir, žinoma, Lietuvoje.

Dar mūsų protėviai suprato, kad šventinis maistas turi būti ir skanus, ir gražus, todėl atsirado figūrinių kepinių, vaizduojančių gėles bei įvairius gyvūnus. Kalėdų senelio, elnių, mėnulio pavidalo kepiniai jau daug šimtmečių puikuojasi ant šventinio stalo. Anksčiau Lietuvoje paplitę įvairių formų (žirgelų, širdelių, angelų) meduoliai ir dabar puošia išradingesnių šeiminių kalėdines eglutes. Jie suteikia daug džiaugsmo ir suaugusiems, ir vaikams.

Meduolių tešlos ypatumai

Kalėdiniai meduoliai kepami iš meduolinės tešlos. Ji ypatinga tuo, kad į tešlos sudėtį įeina ir daug įvairių prieskonių. Meduoliai gaminami su natūraliu ir dirbtiniu medumi. Dabar, kai natūralus medus yra gan brangus, rekomenduojama naudoti dirbtinį medų. Meduolių skoniu pagerinti visiškai pakanka dalelę dirbtinio medaus pakeisti natūraliu.

Specifinį skonį meduoliams suteikia malti prieskonių mišiniai. Jie gali būti labai įvairūs ir dažniausiai nurodomi receptuose. Parduotuvėse galima nusipirkti ir specialiai paruoštų prieskonių mišinių meduoliams. Į meduolius dedama ir kitų priedų: riešutų, razinų, įvairių džiovintų vaisių.

GARDŽIAUSI MEDUOLIAI KALĖDOMS

Kalėdiniai meduoliukai

Reikės: 3 kiaušinių, 1/2 puodelio cukraus, lazdelės sviesto, puodelio medaus, 6 puodelių miltų, puodelio kepimo miltelių, šaukšto cinamono, po šaukštelį įvairių maltų prieskonių: imbiero, muskato, gvazdikėlių, kardamono, kvapniųjų pipirų arba 4–5 šaukštelių paruošto prieskonių mišinio meduoliams.

Medų, cukrų ir sviestą šildykite puodelyje iki vientisos masės. Ją atvėsinę įmaišykite kiaušinius ir su kepimo milteliais bei prieskoniais sumaišytus miltus. Išminkykite tešlą. Neišsigąskite, jei ji bus labai lipni – daugiau miltų dėti nereikia, nes tešla, pabuvusi šaldytuve, sukietės. Tešlą šaldytuve palaikykite apie 12 valandų. Tada iškočiokite lakštą. Pagal iš anksto paruoštus įvairių formų (avinėlių, eglučių, angeliukų, avinėlių, žvaigždučių ir t. t.) trafaretus išpjaukite sausainius. Jei meduoliukus norėsite kabinti ant eglutės, prieš kepdami jų viršuje išspauskite nedideles skylutes. Sausainius kepkite kepimo popieriumi išklotoje skardoje 340 °F temperatūros orkaitėje. Tokius meduoliukus kartoninėje dėžutėje galima laikyti apie vieną mėnesį. Tada jie tampa dar skanesni. Prieš pat šventes meduoliukus reikia papuošti piene ištirpintu šokoladu ir baltymų glajumi.

Ploni imbieriniai meduoliukai

Reikės: lazdelės minkšto sviesto, pusantro puodelio rudo cukraus, kiaušinio, 3 šaukštų skysto medaus, apie 2 1/2 puodelio miltų, 1/2 šaukštelio druskos, 1/2 šaukštelio kepimo miltelių, tiek pat maltų cinamono miltelių, gvazdikėlių, 1 šaukšto maltų imbiero, 1 šaukštelio kakavos miltelių.

Sviestą sutrinkite su cukrumi, medumi ir kiaušiniu iki vientisos masės. Tada įmaišykite visus prieskonius, kepimo miltelius ir kakavą, įmaišykite miltus. Tešlą supilkite į konditerinį švirksną ir ant kepimo popieriumi išklotos skardos formuokite nedidelius sausainiukus. Sausainiukus galite suformuoti ir tiesiog pildami tešlą šaukšteliu. Kepkite 340 °F temperatūros orkaitėje apie 7 minutes. Iškepusius sausainiukus 5–6 minutes palaikykite skardoje, kad sukietėtų. Tada suberkite į dėžutę.

Minkšti morkų meduoliai

Reikės: 1,5 lazdelės sviesto, puodelio cukraus, 2 pilnų šaukštų medaus, citrinos žievelės, 2 morkų, kiaušinio, kiaušinio trynio, 2 šaukštų meduolių prieskonių mišinio, 6 puodelių miltų, 2 šaukštelių kepimo miltelių, cinamono ir cukraus mišinio meduoliams apvolioti.

Sviestą, cukrų ir medų sumaišykite iki purumo. Suberkite nutarkuotą citrinos žievelę, įmuškite kiaušinį ir trynį. Gerai išmaišykite. Sudėkite smulkiai sutarkuotas morkas, suberkite meduolių prieskonius ir vėl išmaišykite. Miltus persijokite kartu su kepimo milteliais ir berkite į tešlą. Nuolat maišykite, paskui minkykite. Tešla bus riebi, bet nelabai lips prie rankų. Rankomis iš tešlos formuokite nedidelius rutuliukus, apvoliokite juos cinamono ir cukraus mišinyje ir truputį paspausdami dėkite į kepimo popieriumi išklotą skardą. Kepkite 375 °F temperatūros orkaitėje, kol pagels. Atvėsinkite ir dekoruokite.

Meduolių glajus

Du šakštus miltinio cukraus sumaišyti su dviem šaukšteliais ananaso sirupo.

Meduolių glazūra

Vieną šaukštą medaus ir vieną šaukštą vandens sumaišyti ir tuo skiediniu patepti meduolio paviršius. Kol paviršius dar neišdžiūvo dekoruoti migdolais be žievelės.

Pagal Rimą Marcinkevičienę

PO DIEVO SPARNU

Džiaugsmo sekmadienis

RENATA ŽIŪKAITĖ

Trečiaji advento sekmadienį Bažnyčia pasipuošia džiaugsmu. Advento vainike dega trečioji rožinė žvakė, kunigas aukoja šv. Mišias apsirengęs rožinės – džiaugsmo spalvos liturginiais rūbais. Baigėsi tylos ir susikaupimo laikas, prasideda džiaugsmingas Išganytojo gimimo laukimas.

Šio sekmadienio liturginiuose skaitiniuose septynis kartus skamba žodis „džiaukitės“! Džiaukitės, nes Viešpats yra arti. Jis yra tikrasis mūsų Džiaugsmas, kurio niekas iš mūsų neatims. Evangelijoje pagal Joną Jėzus sako: *Aš jums tai kalbėjau, kad jums būtų manasis džiaugsmas ir kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų.* (Jn 15,11)

Tik vienas Dievas gali pripildyti širdį tikru džiaugsmu, nes visi pasaulio džiaugsmas apkarsta, jie yra laikini. Šventieji, kurie yra buvo patyrę Dievo artumo akimirku, nebetrokšta būti pasotinti pasaulio džiaugsmas ir malonumais. Tikrasis džiaugsmas yra būti išlaisvintu iš nuodėmės vergijos, iš dvasinės mirties. Tai Kristaus prisikėlimo mūmyse džiaugsmas. Todėl šventasis atsiskyrėlis Serafimas Sarovietis pas jį užklydusius piligrimus sveikindavo: *Mano džiaugsmas, Kristus prisikėlė!*

Kristus išgėrė visą žmonijos nuodėmių kartybių taurę, vienas iki galo. Jis, Gerasis Ganytojas, ant savo pečių užsikrovė visą žmoniją, apsvaigusią malonumų kvaituliu, tačiau nuoga, žaizdota, apiplėštą nuodėmės. Nes nuodėmė yra mirtis, dvasinė mirtis.

Todėl pranašas Izaijas šį sekmadienį skelbia, kad jau ateina Dievas-Gelbėtojas gydyti tų, kuriems plyšta širdis, ateina pridengti savo kūrinio gėdingo nuogumo teisumo drabužiu, sužadėtinės vėriniais.

Vietoj psalmės giedame *Magnifikat* kartu su šv. Mergele Marija: *Mano siela šlovina Viešpatį, mano dvasia džiaugiasi Dievu, savo Gelbėtoju, nes didžiųjų dalykų padarė man Visagalis, ir šventas yra jo vardas!*

Neseniai gruodžio 8 d. šventėme Nekaltąjį Mergelės Marijos Prasišėjimą, kuris skelbė apie Mergelės Marijos pradėjimą be gimtosios nuodėmės ir jos apsaugojimą nuo bet kokios net mažiausios kaltės. Bažnyčios tėvų Mergelė Marija yra vadinama

Negendančia Balandėle, nes jos vienintelė siela buvo apsaugota nuo nuodėmės nuodų, šėtonas negalėjo perprasti Mergelės Marijos, joje niekada negalėjo įsirengti savo buveinės, Marija jam buvo neprieinama. Marijos Nekaltasis Prasišėjimas, jos šventumas yra malonė, užtarnauta Kristaus kančios, mirties ir prisikėlimo. Mergelės Marijos šventumas yra Jos Sūnaus atpirkimo užtarnautas vaisius. Todėl Mergelė Marija gieda: *Didžiųjų dalykų padarė man Visagalis!*

Mergelė Marija pakluso Dievo planui, kai ji buvo išrinkta tapti Dievo Sūnaus Motina. Ji besąlygiškai savo gyvenime pasitikėjo Dievu, nors dažnai nesuprato iki galo jo veikimo savo gyvenimo įvykiuose.

Dievas kviečia ir mus kartu su Marija džiaugsmingai atsakyti į Jo valią mūsų gyvenimuose. Krikščionis laimina Dievą kiekvienu savo gyvenimo momentu- ir džiaugsmu, ir liigoje, ir sėkmėje, ir netektyje. Nors kartais yra sunku suprasti Dievo veikimą savo gyvenime, tačiau net ir skaudūs momentai gali būti Dievo pamokos, per kurias Jis nori suminkštinti kietas žmonių širdis.

Evangelijoje Jonas krikštytojas ateina paliudyti apie šviesą. Jonas liudija, kad ateina į pasaulį tikroji šviesa, kuri apšviečia kiekvieną žmogų. Gruodžio sutemos atspindi mūsų sielos tamsą be Kristaus. Be jo mes klaidžiojame šiame pasaulyje be prasmės ir vilties. Kitoje Jono evangelijos vietoje Jėzus sako: *Aš esu pasaulio šviesa. Kas seka manimi, nebevaikščios tamsybėse, bet turės gyvenimo šviesą.* (Jn 8, 12)

Gruodžio 13 d. švėsimė šv. Liucija – 4 a. mergelė kankinė iš Sicilijos, kurios vardas lot. k. reiškia „šviesa“ – *lux*. Gyvybės kaina užmokėjusi už savo idealus ši mergelė suspindo amžiną Kristaus šviesą. Ikonografijoje ji dažnai vaizduojama ant padėklo laikydama kankintojų išluptas savo akis. Ši šventoji mus taip pat šiuo advento metu rodo kelią į Dangų. Nes mūsų kūniškos akys taip dažnai būna aklos ir nemato, nepastebi ateinančio Dangaus Karaliaus. Tad kvieskime į savo adventą tą Amžinąją Šviesą, kad ir mes taptume Šviesos vaikais ir nebevergautume nuodėmės tamsai.

*Su akimirka
ir mums skirtas laikas
šioj žemėj prabėgo...*

Br. Baliulevičius

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A

JULIJA (IGAUNYTĖ)
PUODŽIUKAITIENĖ

Mirė 2013 m. gruodžio 16 d., sulaukusi 88 metų amžiaus.

Ji buvo dukterė a. a. Antano ir Valerijos, žmona a. a. Vinco, anūkė knygnešio a. a. „Antanėlio“ Baltrušaičio, sesuo mirusių brolių Antano, Leono ir Norberto.

Nuliūdime liko brolienė Teresė su sūnumi Linu ir jo šeima bei daug gerų draugų.

Ilsėkis ramybėje, miela Julyte.

Artimieji

Po trumpos, bet sunkios ligos, 2014 m. gruodžio 7 d. mirė

A † A

IRENA ŽEMAITAITIENĖ

Gilią užuojautą reiškiamo jai vyrui, Tautos Fondo tarybos pirmininkui GINTAUTUI ŽEMAITAIČIUI, sūnui JONUI, dukrai RŪTAI ir visiems artimiesiems.

Tautos Fondo taryba ir valdyba

www.draugas.org/mirties.html

Lietuviai – geri studentai

Atkelta iš 3 psl.

„Darbai po truputį išibėgė. Jau yra studentų, kurie ateinančių metų rudeni gaus diplomus. Mano nuomone, reikėtų daugiau Lietuvos universitetus reklamuoti Amerikoje. Juk tikslas – kad ir Amerikos studentai galėtų važiuoti studijuoti į Lietuvą. Reikia taip pareklamuoti savo mokyklą, kad ir profesoriai iš Amerikos norėtų važiuoti ten dėstyti. Gal šie reikalai pagerės, kai studentai iš Lietuvos čia atvažiuos? Man gaila, bet kiek aš čia susitikau studentų, jie nepasakoja apie savo lietuviškus universitetus. Bet po truputį reikalai keičiasi. Manau, kad naujasis ISM rektorius bei mokslo proktorius Leonidas Donskis, kaip ir jau 15 metų sėkmingai dirbantis universitetas, verti reklamos.“

Aš asmeniškai džiaugiuosi, kad man pasisekė prikalbinti nuvažiuoti į Lietuvą IIT Technologijos studijų dekaną dr. Bob Carlson. Jis buvo maloniai nustebintas aukšto lygio studijomis ISM ir infrastruktūra, gerą išpūdį jam padarė Lietuvos studentų anglų kalbos žinios, – dalijasi mintimis Tījūnėlis.

Ar pasikeitė lietuvis studentas nuo Jūsų pirmojo apsilankymo Lietuvoje?

Taip. Pamenu, Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Algirdas Avizienis man pasiūlė dėstyti jo vadovaujame universitete. Nuėjęs į audito-

riją radau sėdinčius susikausčiusius ir, atrodo, nelabai kuo besidominčius studentus. Pradėjau su jais juokauti, kalbėtis, tas kiek atgaivino auditoriją.

Praėjus eilei metų jau ISM pakvietė mane skaityti paskaitų. Auditorija – visai kitokia. Studentai dalyvauja paskaitoje, užduoda klausimus, dalyvauja diskusijose. Pasikviečiau vieną studentą atvažiuoti į JAV ir nusivedžiau į universitetą. Jis tada dar silpnai kalbėjo angliškai. Nuvedu jį prie kompiuterio ir aiškinu, ką reikia daryti. Jis sėdo prie kompiuterio ir savo žiniomis nustebino visus. Mano nuomone, lietuviai studentai yra labai gerai paruošiami, ir Lietuvos aukštosios mokyklos – tikrai geros. Man niekada ne gėda pristatyti studentą lietuvių savo kolegoms amerikiečiams. Ne kartą įrodyta, kad lietuviai – geri studentai.

Atidavęs visą širdį Lietuvai profesorius ir dabar nesėdi sudėjęs rankų. Jo planuose daugybė sumanymų. Jis dar dėsto IIT, domisi reikalais Lietuvoje, rašo vadovėlius. „Kas mieliau: dėstyti ar būti inžinieriumi?“ – klausiu profesorių. „Mieliausia – tapyti. Aš tą galiu daryti neskaiciuodamas valandų, – rodydamas į savo pieštus paveikslus šypsosi D. Tījūnėlis. – Dar – auginti pomidorus ar agurkus. Sąlygos privertė būti inžinieriumi.“

Štai taip netikėtai pakrypo pokalbis. Tad beliko palinkėti profesoriui kūrybinės sėkmės.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) gruodžio 13–14 dienomis vyks Advento rekolekcijos su tėvu Pauliumi Rudinsku iš Kanados ir kun. Gediminu Keršiu. Šeštadienį, gruodžio 13 d., 1 val. p. p. vyks susitaikimo pamaldos, o gruodžio 14 d. 10 val. r. per šv. Mišias švęsime 3-įjį Advento sekmadienį. Sekmadienį, gruodžio 21 d., po šv. Mišių – suneštinis kalėdinis pobūvis parapijos salėje. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Prieškalėdinės Advento šv. Mišios Waukegan-Lake County** apylinkių lietuviams bus atnašaujamos gruodžio 14 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Santa Maria Del Popolo koplyčioje, 116 N. Lake St. Mundelein 60060. Po Mišių bus kavutė. Maloniai prašome prisidėti sumuštinukais ir pyragėliais. Kviečiame visus kuo gausiau dalyvauti, pakviesti savo šeimos narius ir draugus atvykti Advento susikaupimui ir maldai prieš Šv. Kalėdas. Informacija tel. 847-244-4943.

■ **Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos** choras kviečia visus į kalėdinį koncertą, kuris įvyks gruodžio 14 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. misijos bažnyčioje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Koncerte dalyvaus misijos choras, vaikų choras „Vyturys“ ir solistai. Bilietus į koncertą galima nusipirkti sakmadieniais misijos priėmimo prieš ir po 11 val. r. šv. Mišių, o taip pat prieš koncertą.

■ **Sekmadienį, gruodžio 14 d., tuoj po 10 val. r.** lietuviškų šv. Mišių Apreiškimo bažnyčioje kviečiame į Kūčias, kurios vyks Mt. Carmel bažnyčios salėje, 275 N 8th St, Brooklyn, NY 11211. Pradžią – 11 val. r. NY Maiorionio mokyklos mokiniai pristatys programėlę „Skaičių ir žodžių prasmė dvejose Kalėdų dainose“. Visų laukia tradiciniai Kūčių valgiai, Kalėdinės giesmės, Kalėdų Senelis.

■ **Edvardo Gervicko lituanistinė mokykla,** Rochesterio Lietuvių draugija ir Bendruomenė kviečia visus į Kalėdinę Eglutę ir Tradicines Kūčias. Šventė įvyks gruodžio 14 d. 1:30 val. p. p. (po 12:30 val. lietuviškų šv. Mišių) adresu: Seton Catholic School Gym165 Rhinecliff Drive Rochester, NY 14618. Daugiau informacijos: regina_juodeikiene@yahoo.com.

■ **Gruodžio 19 d. 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje** (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) vyks dailininko Karolio Avižienio personalinės parodos atidarymas. Parodoje

matysite ne tik dailininko paveikslus, bet ir jo kurtus papuošalus. Maloniai kviečiame apsilankyti.

■ **Gruodžio 21 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Šv. Onos bažnyčioje (433 E. Golfwood Rd., Beverly Shores, IN 46301) šv. Mišias atnašaus tėvas Antanas Gražulis, SJ. Kalėdinės giesmės atliks Šv. Onos bažnyčios lietuvių choras (vad. Revita Durtinavičiūtė). Po šv. Mišių, 2 val. p. p. Beverly Shores Lietuvių klubas maloniai kviečia pasiklausyti trumpos vaikų kalėdinės programėlės. Laušim kalėdaičius, vaišinsimės Kūčių vakarienę primenančiais valgiais. Visi laukiami.

■ **Po kelių metų pertraukos gruodžio 21 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** Ziono Lietuvių liuteronų bažnyčioje (9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453) bus laikomos Kalėdinės pamaldos vokiečių kalba. Pamokslą sakys kun. Georg Mrochen. Giedos parapijos choras. Ateikite ir atsiveskite draugus. Telefonas pasiteirauti: 708-422-1433.

■ **Gruodžio 31 d. 8 val. v. – Naujųjų metų** sutikimo pokylis Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje (14911 E 127th Street, Lemont, IL 60439). Šventinėje programoje – Algimanto ir Ligitos Barniškių atliekamos dainos, pramoginių šokių šokėjai, laimės šulinys. Bus vaišinamasi „Kunigaikščių užkeigos“ maistu, vidurnaktį – nemokamas šampanas. Dalis pelno bus skiriama lituanistiniam švietimui paremti. Bilietus užsakykite iki gruodžio 22 d. tel. 630-673-3384, 630-240-3343 arba įsigykite kavinėse „Smilga“, „Old Vilnius“, Marquette Parko ir Brighton Parko bažnyčiose bei PLC. Rengia JAV LB Vidurio Vakarų apygarda.

■ **Gruodžio 31 d. 8 val. v. kviečiame sutikti** Naujuosius Metus su grupe „Kaukas“ (Jūratė ir Rimas Grabliauskai) Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje Marquette Parke. Informacija tel. 773-776-4600.

■ **Indiana Welcome Center 7770 Corinne** Dr. Hammond (I-94 exit South Kennedy) didžiojoje salėje vyksta paroda, pavadinta „A Christmas Story Comes Home“. Joje jau nuo 1999 metų dalyvauja JAV Lietuvių Bendruomenės East Chicago apylinkės valdyba. Mūsų eglutė, papuošta lietuviškais šiaudinukais, žavi lankytojus. Šią kalėdinę parodą kasmet aplanko apie 10 000 žmonių. Savaitgaliais vyksta įvairios meninės programos. Paroda tęsis iki 2015 m. sausio 4 d. Užsukite!

Dėmesio!

Pirmą kartą Čikagoje organizuojamas 10 km žygis, skirtas Klaipėdos krašto išvadavimui bei Laisvės ir Gynėjų diena paminėti. 2015 m. sausio 11 d., sekmadienį, 1 val. p. p. išžygiuojame iš 31-os gatvės paplūdimio (31st St. Beach, Chicago, IL 60616). Sugrįžę stiprinsimės kareiviška koše ir karšta arbata. Nepamirškite lietuviškos atributikos. Tel. pasiteirauti **773-899-0167**.

Namams pirkti paskolas duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga sveikiname savo draugus bei artimuosius, linkėdami užgimusia Jėzau atneštos palaimos ir tyro džiaugsmo visai žmonijai.

Feliksas ir Jonė Bobinai
Berwyn, IL

Artėja Kalėdos ir Naujieji metai. Savo draugus, gimines, artimuosius ir pažįstamus galite pasveikinti „Draugo“ puslapiuose. Pastas ar eiliuotas tekstas, šilti linkėjimai, nuotrauka – fantazijai nėra ribų! Sveikinimai, su tekstu ir 25 dol. čekių siųskite „Draugo“ administracijai adresu: 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Jauskimės viena šeima!

Ruošdamiesi Kūčioms ir Kalėdoms užsukite į „Draugo“ knygynėlį –

čia įsigysite kalėdaičių, kalėdinių atvirukų, knygų, meno albumų, knygelių ir kompaktinių plokštelių vaikams. Knygynėlis dirba nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p. Tel. pasiteirauti: **773-585-9500**.

Pal. Jurgio Matulaičio misijos šv. Kūčių vakarienė

2014 m. gruodžio 24 d.,
antradienį, 6:30 val. v.

PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje
(14911–127th St., Lemont, IL)

Norinčius kartu švęsti Kūčias maloniai kviečiame!

Auka: suaugusiems – **25 dol.;**
vaikams nuo 10 m. ir vyresniems – **15 dol.**
Registruotis iki **GRUODŽIO 20 dienos**

Čekj rašyti:

Matulaitis Mission
(memo: Kūčių vakarienė)

Registruotis:

Misijos raštinėje tel. **630-257-5613** arba rašyti el. paštu: **matulaitismission@gmail.com;** taip pat galite paskambinti seselei Laimutei tel. **630-243-1070** arba rašyti el. paštu: **seslaimute@gmail.com** Nurodykite savo vardą, pavardę, telefono numerį, elektroninio pašto adresą ir dalyvausiančių žmonių skaičių.